Cymdeithas Ddysgedig Cymru
Cofrestrfa'r Brifysgol
Rhodfa'r Brenin Edward VII
Parc Cathays
Caerdydd CF10 3NS
029 2037 5054
cddc@cymru.ac.uk
www.cymdeithasddysgedig.cymru

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

The Learned Society of Wales
The University Registry
King Edward VII Avenue
Cathays Park
Cardiff CF10 3NS
029 2037 5054
lsw@wales.ac.uk
www.learnedsociety.wales

Dydd Mercher 06 Mai 2026

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol, 20 Mai 2026

Annwyl Gymrawd,

Cynhelir Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (CCB) Cymdeithas Ddysgedig Cymru am 3:00pm ddydd Mercher 20 Mai 2026.

Bydd y Gymdeithas yn cynnal Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol hybrid. Bydd hyn yn galluogi Cymrodyr i fod yn bresennol yn y cnawd ym Mhrifysgol Caerdydd neu ymuno â ni ar-lein. Gallwch **gofrestru ar gyfer y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yma**.

Os ydych chi'n ymuno ar-lein ac angen unrhyw gymorth i sefydlu Zoom, cysylltwch â mi yn clerc@cddc.cymru.ac.uk.

I weld yr Agenda a'r Papurau ar gyfer y cyfarfod, cliciwch **yma**.

Os na allwch ddod i'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ac yr hoffech bleidleisio drwy ddirprwy, cliciwch y ddolen isod i lenwi eich ffurflen procsi erbyn 4.00pm ddydd Llun 18 Mai 2026.

https://www.smartsurvey.co.uk/s/XJLHIO/

Yn gywir,

Dr Haydeé Martínez-Zavala
Clerc y Cyngor
clerc@cddc.cymru.ac.uk

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol - Agenda

Dydd Mercher 20 Mai 2026, 15:00 - 17:00

0	**Cadw Tŷ** Olivia Harrison, Prif Weithredwr	llafar **(5 munud)**
1	**Croeso a Chyflwyniad** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	llafar **(5 munud)**
2	**Er Coffawdwriaeth** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	llafar **(2 funud)**
3	**Ymddiheuriadau am absenoldeb** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	llafar **(1 funud)**
4	**Cofnodion Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2025** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	wedi'u hatodi **(1 funud)**
5	**Uchafbwyntiau'r Flwyddyn** Olivia Harrison, Prif Weithredwr	llafar **(20 munud)**
6	**Anrhydeddau, Gwobrau a Dyfarniadau: Cyflawniadau'r Cymrodyr** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	CCB/2026/01 **(5 munud)**
7	**Materion Llywodraethu:** **(a) Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol 2024/25; Penodi Archwilwyr Annibynnol ar gyfer 2025/26** Dr Sally Davies, Trysorydd **(b) Swyddogion, Cyngor, Pwyllgorau a Grwpiau: Aelodau newydd a rhai sy'n ymadael** Yr Athro Faron Moller, Ysgrifennydd Cyffredinol	CCB/2026/02 **(15 munud)** CCB/2026/03 **(15 munud)**
8	**Ethol Cymrodyr Newydd 2025/26 a Chroesawu a Chyflwyno'r Cymrodyr yn Ffurfiol** Yr Athro Helen Fulton, Is-lywydd DCGC	CCB/2026/04 **(20 munud)**
9	**Anerchiad Blynyddol y Llywydd** Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd	Llafar **(15 munud)**
10	**Araith y Darpar Lywydd** Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens, Darpar Lywydd	Llafar **(10 munud)**
11	**Dyddiad y cyfarfod nesaf** Dydd Mercher 19 Mai 2027	llafar **(1 funud)**

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Cofnodion pymthegfed Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gymdeithas

A gynhaliwyd yn Adeilad Hadyn Ellis a thrwy fideo-gynadledda

Ddydd Mercher, 21 Mai 2025

Yn bresennol:

Yr Athro Hywel Thomas	(Llywydd)
Yr Athro Robert Beynon	(Is-Llywydd)
Dr Sally Davies	(Trysorydd)
Yr Athro Faron Moller	(Ysgrifennydd Cyffredinol)

Yr Athro Alka Ahuja
Yr Athro Sashin Ahuja
Dr Padma Anagol
Dr Mahaboob Basha
Dr Zubeyde Bayram-Weston
Yr Athro David Boucher
Yr Athro Nigel Brown
Yr Athro Tony Brown
Yr Athro Simon Chandler-Wilde
Yr Athro Jing Chen
Yr Athro Anthony Cohn
Dr Amanda Collis
Yr Athro Simon Cox
Yr Athro Ceri Davies
Yr Athro Huw Davies
Yr Athro Siwan Davies
Yr Athro Indu Deglurkar
Yr Athro Iain Donnison
Yr Athro Philip Donoghue
Dr Arwyn Edwards
Dr Haydn E. Edwards
Yr Athro Dianne Edwards
Yr Athro Edwin Egede
Yr Athro Andrew Evans
Yr Athro Robert Evans
Yr Athro Christopher Evans
Yr Athro David Evans
Brian Ford-Lloyd
Yr Athro Gordon Foxall
Yr Athro Jane Francis
Yr Athro Alan Fraser
Yr Athro Jadwiga Furmaniak
Yr Athro David Gethin
Yr Athro Haley Gomez
Yr Athro Claire Gorrara
Yr Athro Manu Haddad
Yr AthroSimon Hands
Yr Athro Ann Heilmann
Yr Athro Chris Hopkins
Yr Athro Kerry Howell
Yr Athro Uzo Iwobi
Dr Layla Jader
Yr Athro Angela V John
Yr Athro Terry Jones
Yr Athro Huw Jones
Yr Athro Steven Jones
Yr Athro Karin Wahl-Jorgensen
Dr Kadiatu Kanneh-Mason
Yr Athro Deborah Kays
Yr Athro Robert Knipe
Yr Athro Yukun Lai
Yr Athro Arthur Lees
Yr Athro Yueng Lenn
Yr Athro John Lloyd
Yr Athro Pedr ap Llwyd
Yr Athro Marian Ludgate
Yr Athro Marco Marletta
Yr Athro John Mayberry
Yr Athro Angela Mihai
Yr Athro Kathryn Monk
Yr Athro Michael Morgan
Yr Athro John Moses
Yr Athro Alexander Movchan
Yr Athro Helen Nicholson
Yr Athro Perumal Nithiarasu
Yr Athro Rhiannon Owen
Dr Dafydd Owen
Menai Owen-Jones
Yr Athro Duc Truong Pham
Yr Athro John Pickett
Yr Athro Julian Preece
Yr Athro Eleri Pryse
Yr Athro Raluca Radulescu
Yr Athro David Ian Rabey
Yr Athro Paul Rees
Yr Athro Tom Rippeth
Yr Athro Gareth Roberts
Yr Athro Bernard Schutz
Yr Athro Hasmukh Shah
Dr Changjing Shang
Yr Athro Qiang Shen
Yr Athro Alan Shore
Yr Athro Dame Elan Closs Stephens
Yr Athro Dame Jean Thomas
Yr Athro Terry Threadgold-Taylor
Yr Athro Elizabeth Treasure
Yr Athro Meena Upadhyaya
Dr Peter Wakelin
Yr Athro Oliver Williams
The Reverend Yr Athro John Tudno Williams
Yr Athro Stephen Williams
Sian Williams
Dr Yan Wu
Agnes Xavier-Phillips

Roedd 94 o Gymrodyr yn bresennol.

Yn bresennol:

Joe Boyle	*(Swyddog Cyfathrebu)*
Dr Fiona Dakin	*(Pennaeth Polisi Cyhoeddus)*
Lynwen Davies	*(Dehonglydd)*
Menna Ellis	*(Cynorthwyydd Digwyddiadau)*
Olivia Harrison	*(Prif Weithredwr)*
Dr Barbara Ibinarriaga Soltero	*(Rheolwr Rhaglen)*
Dr Haydee Martinez Zavala	*(Clerc)*
Alex Rees	*(Swyddog Gweithrediadau)*
Lisa Stillman	*(Swyddog Cyllid)*
Helen Willson	*(Pennaeth Ecwiti ac Ymgysylltu)*

Agorwyd y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol am 3:00pm.

0. Materion Trefniadol

Estynnodd y Llywydd, yr Athro Hywel Thomas, groeso i bawb i'r pymthegfed Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a gofyn i'r Prif Weithredwr gyfarch y rhai a oedd yn bresennol. Rhoddodd y Prif Weithredwr amlinelliad o'r materion rhagarweiniol i'r rhai a oedd yn bresennol yn y cnawd ac ar-lein.

Dywedwyd wrth y rhai a oedd yn bresennol y byddai'r cyfarfod yn cael ei ffrydio i'r Cymrodyr a oedd yn bresennol ar-lein, ac y byddai'n cael ei recordio i ddibenion cymryd cofnodion.

Yn ogystal â hynny, rhoddodd y Prif Weithredwr gyfarwyddyd i'r rhai a oedd yn bresennol ynghylch sut i alluogi eu dyfeisiau cyfieithu ar y pryd a chymorth clyw.

01. Croeso a Chyflwyniad

Estynnodd y Llywydd groeso ffurfiol i bawb a oedd yn bresennol ym mhymthegfed Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol Cymdeithas Ddysgedig Cymru a datgan bod y cyfarfod ar agor.

Estynnwyd croeso arbennig i Gymrodyr newydd a Chymrodyr cyfredol nad oeddent wedi gallu bod yn bresennol mewn CCB blaenorol.

Croesawodd y Llywydd Lynwen Davies, a oedd yn bresennol i gynnig gwasanaeth cyfieithu ar y pryd, ac atgoffa'r mynychwyr fod croeso iddynt siarad yn Gymraeg neu yn Saesneg yn y CCB.

02. Cofio gyda pharch

Nododd y Llywydd fod y Cymrodyr canlynol wedi ein gadael:

- Yr Athro Sir Mansel Aylward, CB MD DSC FFPM FFOM FFPH FRCP FLSW 1942 - 2024
- Yr Athro Ronald Brown, FLSW 1935 – 2024
- Yr Athro Geraint Jenkins, DLitt FBA FLSW 1946 - 2025
- Yr Athro John Parkes, FRS FLSW 1950 - 2024
- Yr Athro Richard Rathbone, FRHistS FLSW 1942 - 2024

Cynhaliwyd moment o dawelwch er cof amdanynt.

03. Ymddiheuriadau am absenoldeb

Nododd y Llywydd fod 13 ymddiheuriad wedi dod i law, gan gynnwys un gan Is-lywydd CDGC Yn ogystal â hynny, roedd 16 o Gymrodyr wedi cofrestru i fod yn bresennol drwy Ddirprwy.

Mae'r holl ymddiheuriadau wedi'u cofnodi isod:

Ymddiheuriadau

Yr Athro William Housley
Yr Athro Sir Deian Hopkin
Yr Athro Kathryn Monk
Yr Athro Yvonne McDermott Rees
Yr Athro Robin Williams
Yr Athro Helen Fulton
Yr Athro Michael Davies
Maxine Penlington
Dr Elaine Canning
Yr Athro Paul Matthews
Yr Athro Jon Timmis
Yr Athro Michael Fitzpatrick
Yr Athro Andrew Rowley

Yn bresennol drwy ddirprwy: 16 Gymrodyr

Yr Athro William Housley
Yr Athro Sir Malcolm Evans
Yr Athro Michael Davies
Yr Athro Maria Hinfelaar
Yr Athro Michael Reed
Yr Athro John Harper
Yr Athro Delyth James
Yr Athro Geraint Jewell
Dr Cameron Durrant
Yr Athro Katherine Leni Oglesby
Yr Athro Roger King
Yr Athro Sheila Hunt
Dr Sue Niebrzydowski
Yr Athro Peter Atkinson
Yr Athro Keith Harding
Yr Athro Ralph A Griffiths

04. Cofnodion y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2024

DERBYNIODD, NODODD a **CHYMERADWYODD** yr Aelodau Gofnodion pedwerydd Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ar ddeg y Gymdeithas a gynhaliwyd ar 22 Mai 2024.

05. Cyflwyniad i'r Cymrawd er Anrhydedd, yr Athro Fonesig Jane Francis

Gofynnodd y Cadeirydd, a'r Llywydd, i'r Ysgrifennydd Cyffredinol, yr Athro Faron Moller, gyflwyno'r Cymrawd er Anrhydedd, yr Athro Fonesig Jane Francis:

*Gellir gweld hyn **yma.***

Jane Francis yw Cyfarwyddwr Arolwg Antarctig Prydain. Mae hi'n ymwneud â sefydliadau pegynol rhyngwladol, megis Cytundeb yr Antarctig a Bwrdd Pegynol Ewrop, ac mae ar sawl bwrdd cynghori rhaglenni pegynol cenedlaethol. Mae Jane Francis yn ddaearegydd yn dilyn hyfforddiant, gyda diddordebau ymchwil ym maes newid hinsawdd yn y gorffennol. Bu'n cynnal prosiectau ymchwil ym mhrifysgolion Southampton, Llundain, Leeds ac Adelaide, gan ddefnyddio ffosiliau a gwaddodion i bennu'r newid o hinsawdd tŷ gwydr i hinsawdd tŷ iâ yn y rhanbarthau pegynol dros y 100 miliwn o flynyddoedd diwethaf. Mae hi wedi cynnal dros 15 o deithiau gwyddonol i'r Arctig a'r Antarctica i chwilio am goedwigoedd ffosil a gwybodaeth am hinsoddau'r gorffennol.

Penodwyd yr Athro Fonesig Francis yn Fonesig Gadlywydd Urdd St Michael a St George (DCMG) i gydnabod gwasanaethau i wyddoniaeth begynol a diplomyddiaeth y DU. Dyfarnwyd Medal Begynol y DU iddi hefyd gan EM y Frenhines, Medal Noddwyr y Gymdeithas Ddaearyddol Frenhinol a Gwobr Sefydliad Tywysog Albert II o Monaco 2022 am Iechyd Planedol. Mae'r Athro Fonesig Francis yn Ganghellor Prifysgol Leeds, Cymrawd y Gymdeithas Frenhinol, a Llywydd y Gymdeithasfa Ddaearyddol Frenhinol.

Diolchodd yr Athro Moller i'r Athro Fonesig Francis am fod yn bresennol yn y cyfarfod a thraddodi araith ddiddorol, yna gofynnodd i'r Prif Weithredwr barhau â thrafodion y cyfarfod.

06. Prif Uchafbwyntiau'r Flwyddyn

Rhoddodd y Prif Weithredwr y trosolwg canlynol o weithgareddau'r Gymdeithas dros y flwyddyn ddiwethaf. Gellir gweld hyn.

Cymdeithas Ddysgedig Cymru: Strategaeth 2023 – 2028
Diben elusennol y Gymdeithas yw "hyrwyddo addysg, dysg, astudiaeth academaidd a gwybodaeth i gyfrannu at ddatblygiad gwyddonol, diwylliannol, cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yng Nghymru a thu hwnt ". Y genhadaeth yn y strategaeth 5 mlynedd gyfredol yw cyflawni'r amcan elusennol hwnnw drwy harneisio arbenigedd, profiad a chysylltiadau amlddisgyblaethol ein Cymrodoriaeth i hyrwyddo a datblygu cymuned ymchwil ac arloesi Cymru, ac i gefnogi'r defnydd o ymchwil ragorol ac amrywiol i ddatrys yr heriau o flaen Cymru ac o flaen y byd.

Ceir pedwar amcan strategol er mwyn cyflawni hyn:

1. Cyfrannu at Ddatrysiadau Polisi Pwysig drwy roi Cyngor annibynnol a Hwyluso Cyfnewid Gwybodaeth
Eleni, mae'r Gymdeithas wedi bod yn cynnal fformat newydd poblogaidd ar gyfer ei gwaith polisi, ar ffurf byrddau crwn arbenigol. Mae'r rhain wedi'u seilio ar bwnc a nodwyd fel maes o ddiddordeb i lunwyr polisi ac mae'r Gymdeithas yn cynnull Cymrodyr sydd ag arbenigedd yn y maes â llunwyr polisi allweddol, i drafod y pwnc a chynhyrchu taflenni ffeithiau. Mae'r Gymdeithas yn dethol y rhai sy'n bresennol yn ofalus er mwyn sicrhau eu bod yn rhoi cyngor annibynnol ac amlddisgyblaethol gan arbenigwyr o amrywiaeth eang o gefndiroedd.

Mae'r Gymdeithas yn parhau i fod yn rym sy'n dod â phobl ynghyd i gynnal trafodaeth. Er enghraifft, wrth weithio gyda Llywodraeth Cymru ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru. Yn ogystal â hynny, cynhaliodd y Gymdeithas gystadleuaeth 'Draethawd Tri Munud' yn yr Eisteddfod eleni ar gyfer Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol. Bu'r digwyddiad mor lwyddiannus fel y bydd y Gymdeithas yn ei gynnal eto'r flwyddyn nesaf.

Elfen arall o waith polisi Cymdeithas Ddysgedig Cymru yw cefnogi Astudiaethau Cymru - ymchwil am Gymru ac er budd Cymru. Unwaith eto, defnyddiodd y Gymdeithas ei grym i ddod â'r ymchwilwyr a'r rhanddeiliaid allweddol, fel Medr a Gwasg Prifysgol Cymru, a llawer o'i Gymrodyr, ynghyd i lunio'r achos o blaid ymchwil ac arloesi sydd o dan faner Astudiaethau Cymru.

Yn ogystal â'i byrddau crwn polisi ei hun, parhaodd y Gymdeithas i gydweithio ag eraill i harneisio arbenigedd y Gymrodoriaeth i gynhyrchu cyngor dibynadwy ac annibynnol er mwyn i lunwyr polisi fynd i'r afael â heriau. Er enghraifft, yr adroddiad ar werth

graddau Celfyddydau a Dyniaethau, a luniwyd mewn cydweithrediad â'r Brifysgol Agored yng Nghymru.

Yn olaf, parhaodd y Gymdeithas i ddatblygu ei gwaith gyda'r academïau cenedlaethol eraill, yn enwedig ei sefydliadau mwyaf cyfatebol yn yr Alban ac Iwerddon drwy Gynghrair yr Academïau Celtaidd.

2. Creu Amgylchedd sy'n Cefnogi Arbenigwyr Cymru - yn y Presennol a'r Dyfodol

Ail flaenoriaeth y Gymdeithas yw creu amgylchedd sy'n cefnogi arbenigwyr presennol a darpar arbenigwyr Cymru.

Yn rhan o hyn, mae'r Gymdeithas wedi cynyddu ei phortffolio grantiau, gyda phedair categori bellach ar gael ar gyfer ei grantiau gweithdai ymchwil. Pwrpas y rhain yw annog ymchwiliad cydweithredol i gynigion ymchwil sydd yng nghyfnod cynnar eu datblygiad. Cafwyd galw digynsail eleni, gan olygu bod y Gymdeithas wedi defnyddio'r swm bach o £7k a danwariwyd ganddi y llynedd i gynyddu cyfanswm y pot i £28k, ac ariannu 26 o weithdai yn sgil hynny.

Drwy'r grantiau hyn, mae'r Gymdeithas wedi cefnogi ymchwil mewn amrywiaeth anhygoel o eang o feysydd, o fanciau bwyd i belydrau cosmig, ac o Addysg Entrepreneuraidd wedi'i Hysgogi gan y Gymuned i fynediad ffoaduriaid at bresgripsiynau cymdeithasol.

Mae'r Gymdeithas hefyd wedi cyflwyno dull newydd er mwyn iddi gefnogi mwy o'r digwyddiadau a gynhelir gan y Cymrodyr. Mae Cymorth Digwyddiadau FLSW yn cynnig cymorth ariannol, yn ogystal â chymorth hyrwyddo a chymorth o fath arall er mwyn helpu i godi proffil Cymrodyr a'r Gymdeithas mewn gwaith sy'n cyd-fynd â'i strategaeth. Eleni, cefnogwyd un digwyddiad ar ddeg.

Ffordd arall a ddefnyddir gan y Gymdeithas i gefnogi ymchwilwyr yw eu dathlu. Y ffordd fwyaf amlwg o wneud hyn yw drwy'r medalau a ddyfernir i ymchwilwyr rhagorol bob blwyddyn. Nid oedd eleni yn eithriad, gyda medalau'n cael eu dyfarnu i 6 ymchwilydd rhagorol fis Hydref diwethaf.

Mae'r Gymdeithas wedi parhau i gynyddu'r hyn y mae'n ei gynnig a'i gefnogaeth i Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar, yn bennaf drwy ei Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar. Mae'r Rhwydwaith bellach yn cynnwys mil o ymchwilwyr gyrfa gynnar, gan gynnwys ymchwilwyr o bob un o naw Prifysgol Cymru, o sefydliadau eraill sy'n cyflogi ymchwilwyr fel busnesau, elusennau a'r sector cyhoeddus, ac ymchwilwyr annibynnol. Bwriedir i'r ymagwedd amlddisgyblaethol ar draws Cymru gyfan ychwanegu gwerth at rwydweithiau eraill o Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar, p'un a ydynt yn seiliedig ar ddisgyblaeth arbennig, neu wedi'u cynnal gan sefydliadau eraill fel yr Academi Brydeinig. Mae'r Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar yn cael ei gydnabod yn

gynyddol gan bartneriaid allweddol, gan gynnwys Llywodraeth Cymru a chyllidwyr y DU.

Cynhaliwyd Colocwiwm Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar 2024 ym Mangor fis Mehefin diwethaf. Daeth dros 100 o ymchwilwyr gyrfa gynnar o bob cwr o Gymru i gymryd rhan yn y digwyddiad cwbl ddwyieithog. Y thema oedd "Cymru Gysylltiedig", a ddewiswyd i adlewyrchu ymrwymiad y Gymdeithas i ddatblygu rhwydwaith ymchwil cydlynus a rhyngddisgyblaethol yng Nghymru, ac i gysylltu ymchwil yng Nghymru â pholisi ac ymarfer.

3. Datblygu Cymrodoriaeth Fwy Amrywiol a Gweithgar

Fel sy'n glir yn y datganiad cenhadaeth, mae'r Gymrodoriaeth wrth galon y Gymdeithas, ac yn allweddol er mwyn iddi gyflawni ei strategaeth. Diolchodd y Prif Weithredwr i lawer o Gymrodyr sydd wedi chwarae rhan bwysig wrth gyflawni'r strategaeth hon eleni, boed hynny drwy gadeirio un o weithdai'r Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar, drwy gyfrannu o'u harbenigedd at waith polisi ac ati.

Mae'r Gymdeithas wedi ymgysylltu â llawer mwy o'i Chymrodoriaeth eleni drwy gynnal derbyniadau i Gymrodyr ym Mhrifysgol De Cymru, Aberystwyth, Bangor, Wrecsam a Phrifysgol Metropolitan Caerdydd lle cynhaliodd ei rhwydwaith cyntaf i Fenywod.

Mae'r Gymdeithas yn falch o weld bod 34% o'i Chymrodyr newydd eleni yn fenywod, ond gwyddom y dylid gwella hyn eto. Cynhaliwyd peilot o gyfarfod Rhwydwaith Menywod fel rhan o'r flaenoriaeth strategol i annog Cymrodyr o grwpiau tangynrychioledig, a byddwn yn penderfynu, ar y cyd â'n Cymrodyr, sut i gefnogi ddatblygu'r rhwydwaith hwn yn y flwyddyn sydd i ddod.

Ymrwymiad arall y Gymdeithas i gynyddu amrywiaeth y Gymrodoriaeth oedd cynyddu nifer y bobl o gefndiroedd lleiafrifol ethnig. Mae'r Gymdeithas yn falch o ddweud ei bod wedi gwella, gyda 23% o'r Cymrodyr newydd o gefndir lleiafrifol ethnig, ond mae lle i wneud mwy. Gan hyn, mae'r Gymdeithas yn falch o fod yn cefnogi Menter Athrawon o Leiafrifoedd Ethnig yng Nghymru, a lansiwyd yn ddiweddar yn y Senedd.

Atgoffwyd y Cymrodyr y gallant hwythau gefnogi'r flaenoriaeth strategol hon i gynyddu amrywiaeth y Gymrodoriaeth drwy enwebu. Gall unrhyw Gymrawd enwebu, gan gynnwys Cymrodyr newydd, ac anogwyd pawb a oedd yn bresennol i wneud hynny.

4. Datblygu ein Sefydliad

Mae'r Gymdeithas wedi gwneud llawer o waith yn adolygu ei pholisïau a'i phroffil er mwyn bod mor groesawgar a chynhwysol ag sy'n bosibl. Gobeithiai'r Prif Weithredwr fod y Cymrodyr wedi gweld y gwahaniaeth ar y wefan ac mewn dulliau eraill o gyfathrebu. Yn arbennig, mae'r Gymdeithas wrth ei bodd fod mwy o Gymrodyr yn

penderfynu cymryd rhan yng ngwaith y Gymdeithas yn sgil hyn, e.e. yn y Cyngor ac ar y Pwyllgorau.

O ganlyniad i'r cynnydd mewn incwm y llynedd, mae'r Gymdeithas wedi canolbwyntio ar ddiweddaru a phroffesiynoli ei swyddogaeth gyllid eleni, a chyda chefnogaeth y Pwyllgor Cyllid, mae hi wedi bod yn symud tuag at wneud defnydd gwell o fuddsoddiadau a chynllunio i fod yn gynaliadwy am y tymor hwy.
Yn olaf, gyda'r tîm o un ar ddeg o staff oll yn eu swyddi eleni, mae'r Gymdeithas yn buddsoddi i ddatblygu staff. Diolchodd y Prif Weithredwr i holl aelodau'r tîm.
Daeth y Prif Weithredwr â'r cyflwyniad i ben, ac agorodd y cyfarfod i unrhyw gwestiynau.

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol gan y rhai a oedd yn bresennol:

- Wrth edrych ar-lein, roedd Cymrawd wedi sylwi bod y grantiau gweithdy wedi'u rhannu yn ôl disgyblaeth, heb unrhyw opsiwn rhyngddisgyblaethol. Gofynnodd a oedd y Gymdeithas yn ystyried hynny ar gyfer y dyfodol.

    - Ymatebodd y Prif Weithredwr drwy ddweud bod y grantiau wedi'u cynllunio'n wreiddiol i dargedu disgyblaethau wedi'u tanariannu, sef y Dyniaethau, y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol ac Astudiaethau Cymru. Gan fod y disgyblaethau hyn bellach wedi tyfu, awgrymodd y Prif Weithredwr y gellir dyrannu mwy o gyllid i feysydd eraill. Mae'r grantiau'n cael eu hadolygu dros yr haf, i'w lansio yn yr hydref. Bydd y Gymdeithas felly'n rhoi ystyriaeth i hyn.

07. Anrhydeddau, Gwobrau a Dyfarniadau: Cyflawniadau'r Cymrodyr

Diolchodd y Llywydd i'r Prif Weithredwr a'r tîm am eu gwaith hyd yma.

Cyn symud ymlaen â'r eitem nesaf, nododd y Llywydd y bydd y medalau'n cael eu gohirio yn 2025/26 tra bo'r Gymdeithas yn chwilio am gyllid i lansio medalau ychwanegol y flwyddyn nesaf. Yn lle cynnal y Seremoni Fedalau yn yr hydref, cynhelir dathliad i nodi pymtheng mlynedd ers sefydlu'r Gymdeithas.

Cyflwynodd y Llywydd bapur **AGM/2025/02**, sef yr anrhydeddau a'r dyfarniadau y mae Cymrodyr wedi'u derbyn yn y 12 mis diwethaf (y mae'r Gymdeithas yn gwybod amdanynt). Nododd ei fod yn rhyfeddu at ehangder cyflawniadau a llwyddiannau'r Gymrodoriaeth bob blwyddyn, a bod gweithio gyda grŵp mor arbennig o unigolion yn destun balchder iddo. Llongyfarchodd y Llywydd bob Cymrawd a restrwyd.

Ceir hyd i restr lawn yr Anrhydeddau, y Gwobrau a'r Dyfarniadau ar y papur.

08. Cyflwyniad i Gymrawd Er Anrhydedd, Dr Kadiatu Kanneh-Mason

Gofynnodd y Llywydd i Is-lywydd STEMM, yr Athro Robert Beynon, gyflwyno'r Cymrawd Er Anrhydedd, Dr Kadiatu Kanneh-Mason:

*Gellir gweld hyn **yma**.*

Mae Dr Kanneh-Mason wedi cael effaith drawsnewidiol ar werthfawrogiad pobl ifanc, lleiafrifoedd ethnig, a'r cyhoedd yn gyffredinol, o gerddoriaeth glasurol, a'u diddordeb yn hynny. Mae hi, a'i theulu anhygoel, wedi ennill calonnau llawer o bobl. Mae hi'n fodel rôl anhygoel am sawl rheswm.

Mae'r penderfyniad i'w hethol i Gymdeithas Ddysgedig Cymru yn cadarnhau ymrwymiad y Gymdeithas i sicrhau'r safonau addysgol uchaf ac i ragoriaeth mewn cerddoriaeth, yn enwedig mewn cyfnod pan fo cerddoriaeth ac addysg gerddorol o fel petai dan warchae.

Ni restrodd yr Athro Beynon ei holl ddyfarniadau a chydnabyddiaethau, gan fod gormod ohonynt i'w cynnwys yma, ond gellir eu gweld yn ei bywgraffiad ar dudalennau gwe'r Gymdeithas. Fel enghreifftiau, fodd bynnag, mae ei llyfr "The House of Music" wedi ennill sawl gwobr, gan gynnwys Gwobr Oes JM Barrie a Gwobr Cerddor Nodedig Cymdeithas Annibynnol y Cerddorion. Ceir llawer mwy, gan gynnwys ei Chymrodoriaeth er Anrhydedd â'r Academi Gerddoriaeth Frenhinol.

Diolchodd yr Athro Beynon i Dr Kadiatu Kanneh-Mason am fod yn bresennol yn y cyfarfod a thraddodi araith mor ysbrydoledig, yna gofyn i'r Trysorydd i barhau â thrafodion y cyfarfod.

09. Materion sy'n ymwneud â Llywodraethu:

(a) Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol 2023/24; Penodi Archwilwyr Annibynnol

Cyflwynodd y Trysorydd, Dr Sally Davies, Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol y Gymdeithas ar gyfer y cyfnod 01 Awst 2023 i 31 Gorffennaf 2024. Gellir gweld yr adroddiad ar wefan y Gymdeithas **yma** ac mae copïau caled ar gael i Gymrodyr ar gais.

Datblygiadau Ariannol Allweddol yn 2023/24

Manylion Incwm

Nododd y Trysorydd:

Yn 2023/24, roedd incwm y Gymdeithas yn £639,365 (cynnydd o gymharu â £548,871 y flwyddyn flaenorol).

Daeth y Gymdeithas yn elusen fawr yn y flwyddyn 2022/23. Gan hynny, mae'r cwmni cyfrifyddu a ddewiswyd y llynedd i fynd drwy'r gofynion ychwanegol yn gysylltiedig â statws elusen fawr wedi ein helpu i wella prosesau a rheolaethau ariannol.

Mae'r Gymdeithas yn parhau i fod yn hynod ddiolchgar i holl Brifysgolion Cymru a ddarparodd grantiau a mathau eraill o gymorth. Yn ogystal â hyn, diolchodd y Trysorydd yn ddiffuant i'r holl Gymrodyr am eu cyfraniad drwy dalu tanysgrifiadau, am roi o'u hamser, a hefyd am roddion ychwanegol.

Atgoffwyd y cymrodyr mai rhodd elusennol yw tanysgrifiadau, nid ffi aelodaeth. Gan hynny, anogwyd yr holl Gymrodyr cymwys i hawlio Rhodd Cymorth gan fod hynny'n ychwanegu 25% at werth y tanysgrifiad i'r Gymdeithas, heb unrhyw gost ychwanegol.

Manylion Gwariant a Chronfeydd Wrth Gefn

Nododd y Trysorydd:

Cyfanswm y gwariant eleni oedd £645,324.

Adroddodd y Gymdeithas ddiffyg o £5,959 (cyn elw ar fuddsoddiadau). Ar ôl enillion ar fuddsoddiadau (£12,765) y gwahaniaeth net yn y cronfeydd o 2022/23 i 2023/24 oedd cynnydd bach o bron i £7000. Mae'r arian hwn eisoes wedi'i ddefnyddio yn 2024 i dalu am grantiau bach ychwanegol lle'r oedd y Gymdeithas wedi derbyn nifer eithriadol o geisiadau addas.

Mae'r Gymdeithas yn parhau i ddal cronfeydd wrth gefn digonol i fodloni'r polisi cronfeydd wrth gefn, ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol roedd gan y Gymdeithas £447,485 yn ei chronfeydd wrth gefn rhydd.

Cedwir dros hanner y cronfeydd wrth gefn i dalu am o leiaf chwe mis o'n costau craidd (£267,725), yn unol â'r argymhellion ar gyfer Elusen a'r hyn a gytunwyd gan y Pwyllgor Cyllid. Mae'r gweddill wedi'i ddynodi'n Gronfa Buddsoddi Strategol y Gymdeithas. Caiff y defnydd o'r Gronfa honno ei adolygu'n flynyddol gan y Pwyllgor Cyllid a'r Cyngor.

Dechreuodd y Pwyllgor Cyllid adolygiad o'i gronfeydd wrth gefn a'i fuddsoddiadau. Y cam cyntaf fu tynnu ein harian o gyfrifon cynilo banc ac agor Llwyfan Buddsoddi CAF newydd.

Yn ogystal â hynny, dywedodd y Trysorydd:

- fod y Gymdeithas yn eithriadol o ddiolchgar am y gymynrodd sylweddol a gafwyd gan yr Athro Robin Okey yn gynharach eleni, ac anogodd y Cymrodyr i ystyried gadael rhodd i'r Gymdeithas yn eu hewyllys.
- Mae'r Gymdeithas yn chwilio am noddwyr ar gyfer gwobrau a digwyddiadau proffil uchel y Gymdeithas, sef y medalau a'r cinio blynyddol.

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol

Gofynnodd y Trysorydd a oedd gan y Cymrodyr gwestiynau ynghylch yr Adroddiad a'r Cyfrifon Blynyddol. Ni ofynnwyd yr un cwestiwn.

Penderfynodd y Cymrodyr fabwysiadu Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol y Gymdeithas 2023 - 2024.

Archwiliwr Ariannol Annibynnol

Mae Advantage Accountancy & Advisory wedi adolygu cyfrifon y Gymdeithas ac yn falch o allu ein hysbysu nad oedd unrhyw broblemau na meysydd a oedd yn destun pryder. Gofynnodd y Trysorydd a oedd gan y Cymrodyr unrhyw gwestiynau ynghylch yr Archwiliwr Ariannol Annibynnol. Ni ofynnwyd yr un cwestiwn.

Penderfynodd y Cymrodyr gymeradwyo Advantage Accountancy & Advisory yn archwilwyr annibynnol y Gymdeithas ar gyfer 2024/25

Daeth y Trysorydd â'r cyflwyniad i ben a gofyn i'r Ysgrifennydd Cyffredinol, yr Athro Faron Moller, i gyflwyno'r eitem nesaf ar yr agenda.

(b) Swyddogion, Y Cyngor a'r Pwyllgorau: Aelodau newydd a rhai sy'n gadael

Cyflwynodd yr Ysgrifennydd Cyffredinol **AGM/2025/04** er mwyn bodloni gofynion cyfansoddiadol y Gymdeithas a hysbysu'r Cymrodyr ynghylch y canlynol:

- Offerynnau Llywodraethu'r Gymdeithas (Siarter Frenhinol, Is-ddeddfau, a Rheoliadau),
- Manylion am aelodaeth holl Bwyllgorau Cymdeithas Ddysgedig Cymru, gan gynnwys y Cyngor
- Canlyniad Etholiad Aelodau'r Cyngor a'r Pwyllgorau 2025

O ran yr etholiad, tynnodd yr Ysgrifennydd Cyffredinol sylw at yr ymateb gwych a dderbyniwyd i'r alwad am geisiadau. Roedd 35 o swyddi gwag ar gyfer 2025/26 a 51 o geisiadau wedi dod i law. Mae'r diddordeb cryf hwn yn arwydd clir o Gymdeithas sy'n ffynnu, un sy'n ymgysylltu'n wirioneddol ac wedi ymroi i lywio ein cyfeiriad.

Er bod y nifer fawr o geisiadau yn golygu nad oedd pawb a fynegodd ddiddordeb wedi gallu ymuno â'r Cyngor na'r Pwyllgorau, mae staff y Gymdeithas wedi mynd ati'n rhagweithiol i gysylltu â'r rhai na chawsant eu hethol er mwyn archwilio ffyrdd eraill o ymgysylltu mewn modd ystyrlon.

Mae'r dull rhagweithiol hwn yn adlewyrchu'r ymrwymiad parhaus i gynhwysiant ac i gynnig cyfleoedd lluosog i Gymrodyr gymryd rhan.

Gwaith y Cyngor a'r Pwyllgorau 2024/25

Eleni, mae'r Cyngor wedi:

- Ymgorffori Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant ymhellach ym mhrosesau Cymrodoriaeth, gweithredol ac ariannol y Gymdeithas.
- Adolygu a diwygio Is-ddeddfau a Rheoliadau'r Gymdeithas.
- Adolygu Cofrestr Risg y Gymdeithas.
- Cymeradwyo cyllideb 2024/25 a chynllun gweithgareddau cysylltiedig.
- Cymeradwyo cyfrifon 2023/24.

Aelodau newydd a rhai sy'n ymadael

Enwodd yr Ysgrifennydd Cyffredinol aelodau newydd y Cyngor, y Pwyllgorau a'r Grwpiau Cynghorol, a'r rhai a oedd yn ymadael:

Y Cyngor

Mae'r Athro Iwan Rhys Morus a'r Athro Terry Threadgold wedi cwblhau tymhorau eu swydd.

Etholodd y Gymrodoriaeth y naw ymgeisydd canlynol:

- Yr Athro Rachel Ashworth
- Yr Athro David Boucher
- Yr Athro Siwan Davies
- Yr Athro Sir Deian Hopkin
- Yr Athro Pedr ap Llwyd
- Yr Athro Mererid Puw Davies
- Yr Athro Raluca Radulescu
- Yr Athro Elizabeth Treasure
- Yr Athro Karin Wahl-Jorgensen

Dyma Aelodau'r Cyngor sy'n parhau â'u tymor yn eu swydd:

- Yr Athro Hywel Thomas
- Yr Athro Robert Beynon
- Yr Athro Helen Fulton
- Dr Sally Davies
- Yr Athro Faron Moller
- Yr Athro Qiang Shen
- Yr Athro John Tucker
- Yr Athro Meena Upadhyaya
- Yr Athro Kirsti Bohata
- Yr Athro Claire Gorrara
- Yr Athro Alma Harris
- Yr Athro Ambreena Manji

Mynegodd yr Ysgrifennydd Cyffredinol ddiolch o galon i bawb a oedd wedi rhoi o'u hamser i wasanaethu ar y Cyngor.

Dyma'r rhestr lawn o aelodau'r Cyngor: Cymrodyr Cyfredol - The Learned Society of Wales

Y Pwyllgor Gwaith

Bydd ei aelodau'n aros yr un peth ar gyfer 2025/26:

- Yr Athro Hywel Thomas, Llywydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Robert Beynon, Is-Llywydd (GTPMM)
- Yr Athro Helen Fulton, Is-Llywydd (CDGC)
- Dr Sally Davies, Trysorydd
- Yr Athro Faron Moller, Ysgrifennydd Cyffredinol
- Olivia Harrison, Prof Weithredwr
- Dr Haydeé Martínez-Zavala, Clerc

Pwyllgor Dibenion Cyffredinol

Bydd yr Athro Raluca Radulescu a'r Athro Loredana Polezzi yn gwasanaethu am ail dymor, tra bydd yr Athro Perumal Nithiarasu yn cwblhau ei dymor.

Dyma'r aelodau sydd newydd eu hethol i'r Pwyllgor:

- Yr Athro Sir Deian Hopkin
- Yr Athro Indu Deglurkar

- Yr Athro John Harwood

Dyma Aelodau'r Pwyllgor sy'n parhau â'u tymhorau swydd:

- Yr Athro Hywel Thomas (Cadeirydd)
- Maxine Penlington
- Yr Athro Raluca Radulescu
- Yr Athro Roger King
- Yr Athro Loredana Polezzi FLSW (Cyfetholwyd)

Pwyllgor Cyllid

Ail-etholwyd yr Athro Lisa Collins a'r Athro Mark Rees a byddant yn gwasanaethu ar eu hail dymor.

Dyma Aelodau eraill y Pwyllgor sy'n parhau â'u tymhorau swydd:

- Dr Sally Davies (Cadeirydd)
- Yr Athro Ann Heilmann
- Yr Athro John Tucker
- Yr Athro Dawn Knight

Yr aelod sydd newydd ei ethol yw'r Athro Chenfeng Li.

Pwyllgor Goruchwylio Llywodraethu

- Yr Athro Hywel Thomas (Cadeirydd)
- Yr Athro Robert Beynon
- Yr Athro Helen Fulton
- Dr Sally Davies
- Yr Athro Faron Moller
- Professor Qiang Shen
- Professor Claire Gorrara

Pwyllgor y Gymrodoriaeth

Dyma'r aelodau a ddechreuodd ar ôl CCB 2024 ac a fydd yn parhau â'u tymhorau swydd:

- Yr Athro Nigel Brown
- Dr Haydn E. Edwards
- Yr Athro Edwin Egede
- Yr Athro Helen Roberts

Mae'r Athro Shareen Doak yn ymddiswyddo tra bo'r Athro Terry Threadgold a Dr Sally Davies yn cwblhau eu tymhorau fel cynrychiolwyr y Cyngor ar y Pwyllgor hwn.

Cynrychiolwyr y Cyngor ar gyfer 2025/26 fydd yr Athro David Boucher a'r Athro Elizabeth Treasure.

Dyma Aelodau eraill y Pwyllgor sy'n parhau â'u tymhorau swydd:

- Yr Athro Robert Beynon FLSW, (Cyd-Gadeirydd)
- Yr Athro Helen Fulton FLSW, (Cyd-Gadeirydd)

Pwyllgor Adnoddau Dynol

Bydd yr Athro David Wyn Jones yn ymddiswyddo:

- Yr Athro Pedr ap Llwyd
- Yr Athro Graeme Garrard

Dyma Aelodau'r Pwyllgor sy'n parhau â'u tymhorau swydd:

- Yr Athro Faron Moller (Cadeirydd)
- Maxine Penlington
- Elin Rhys
- Professor Geoff Richards

Pwyllgor Chwilio am Lywydd

Nododd yr Ysgrifennydd Cyffredinol fod y Pwyllgor Chwilio am Lywydd newydd wedi dechrau ei chwilio am Lywydd nesaf y Gymdeithas gan y byddai'r Athro Hywel Thomas yn cwblhau ei ail dymor y flwyddyn nesaf. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys y Pwyllgor Llywodraethu, ac eithrio'r Llywydd, ond gan gynnwys y Prif Weithredwr.

Cenhadon

Ar gyfer 2025/26:

Prifysgol Aberystwyth

- Yr Athro Rhys Jones
- Yr Athro Rattan Yadav FLSW

Prifysgol Bangor

- Yr Athro Yueng-Djern Lenn
- Yr Athro Raluca Radulescu

Prifysgol Fetropolitan Caerdydd

- Yr Athro David Brooksbank
- Yr Athro Gary Beauchamp

Prifysgol Caerdydd
- Yr Athro William Housley

Prifysgol Abertawe
- Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi

Prifysgol De Cymru
- Yr Athro Louise Bright

Prifysgol Wrecsam Glyndŵr
- Yr Athro Richard Day

Hysbyswyd y Cymrodyr am swyddi Cenhadon a oedd yn wag ar hyn o bryd, ac fe'u hanogwyd i gysylltu â'r Clerc os oedd ganddynt ddiddordeb.

Pwyllgorau a Grwpiau Cynghori Eraill
Yn ogystal â'r Pwyllgorau Llywodraethu, ceir pwyllgorau a gweithgorau eraill, fel:

- Pwllgorau Craffu
- Pwllgor Medalau
- Grŵp Cynghori ar Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant
- Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr
- Grŵp Cynghori'r Gymraeg

Nododd yr Ysgrifennydd Cyffredinol y bydd llawer o aelodau'r Pwyllgor Craffu yn rhoi'r gorau iddi eleni. Mynegodd ddiolch iddynt am fod yn rhan hanfodol o'r Gymrodoriaeth.

Daeth yr Ysgrifennydd Cyffredinol â'r eitem hon i ben drwy longyfarch yr holl aelodau newydd eu hethol a diolch i'r rhai sy'n cwblhau eu tymhorau.

Ceir rhestr lawn o aelodau Pwyllgor yma:

https://www.cymdeithasddysgedig.cymru/amdanon-ni/llywodraethu/pwyllgorau/

10. Cyflwyniad i Gymrodyr er Anrhydedd

Aeth y Trysorydd ymlaen i'r eitem nesaf a chyflwyno dau Gymrawd er Anrhydedd nad oeddent wedi gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod. I gydnabod eu cyfraniadau eithriadol i'w meysydd, darllenodd y Trysorydd eu bywgraffiadau.

Y cyntaf yw'r Anrhydeddus Julia Gillard AC, cyn-wleidydd o Awstralia a wasanaethodd fel Prif Weinidog Awstralia ac arweinydd y Blaid Lafur o 2010 i 2013. Hi oedd dirprwy brif weinidog Awstralia yng ngweinyddiaeth Kevin Rudd o 2007 i 2010, y fenyw gyntaf a'r unig fenyw yn hanes Awstralia i ddal yr un o'r swyddi hyn. Gellir gweld hyn **yma.**

Yr ail yw'r Athro Edward Witten, sydd wedi gwneud cyfraniadau pwysig i ffiseg gyfoes, gan gynnwys damcaniaeth maes cwantwm uwchgymesur a thopolegol, damcaniaeth llinynnau, damcaniaeth M, damcaniaeth disgyrchiant cwantwm a damcaniaeth gwybodaeth gwantwm. Ef yw'r unig ffisegydd i dderbyn Medal Fields, sef y wobr fathemategol sy'n cyfateb i Wobr Nobel. Gellir gweld hyn **yma.**

11. Etholiad Cymrodyr Newydd 2024/25 a'r Croeso a'r Cyflwyniad Ffurfiol i'r Cymrodyr

Gofynnodd y Trysorydd i'r Is-lywydd ar gyfer GTPMM, yr Athro Robert Beynon, gyflwyno'r Cymrodyr a etholwyd yn 2025.

Cyn bwrw ymlaen, pwysleisiodd yr Athro Beynon fod enw da Cymru am ymchwil o safon uchel a bywyd dinesig ffyniannus, wedi'i adeiladu ar wybodaeth ac arbenigedd, yn cael ei gydnabod yn y Cymrodyr a oedd newydd eu hethol.

Mae'r Cymrodyr newydd yn cynnwys academyddion o brifysgolion ledled Cymru a'r DU, yn awduron, ymchwilwyr ac arweinwyr o fyd addysg uwch, a hefyd o fyd y gyfraith, meddygaeth, y cyfryngau a'r celfyddydau.

Cyflwynodd yr Athro Beynon yr holl Gymrodyr newydd eu hethol, wrth i'r Llywydd a'r Prif Weithredwr gyflwyno tystysgrifau i'r rhai a oedd yn bresennol *(nodir * i ddangos y Cymrodyr a oedd yn bresennol)*

Gymrodyr	
*Yr Athro Sashin Ahuja	*Yr Athro Yukun Lai
*Dr Padma Anagol	Yr Athro Caroline Lear
Dr Manon Antoniazzi	*Yr Athro Arthur Lees
Dr Sumina Azam	*Yr Athro John Lloyd
*Dr Mahaboob Basha	Yr Athro Rainald Löhner
*Dr Zubeyde Bayram-Weston	Yr Athro Anthony Mandal
Dr Shannu Bhatia	*Yr Athro Paul Matthews
*Yr Athro Simon Chandler-Wilde	*Yr Athro John Mayberry
*Yr Athro Jing Chen	Yr Athro Angela Mihai
*Yr Athro Nick Clifton	Yr Athro Emma Jane Milton
*Dr Amanda Collis	*Yr Athro Michael Morgan
*Yr Athro Huw Davies	*Yr Athro John Moses
*Yr Athro Philip Donoghue	Yr Athro Alexander Movchan
*Dr Arwyn Edwards	*Yr Athro Rhiannon Owen
*Yr Athro Michael Fitzpatrick	*Dr Dafydd Owen
*Yr Athro Gordon Foxall	*Menai Owen-Jones
Yr Athro Alan Fraser	Yr Athro Ken Peattie
*Yr Athro Jadwiga Furmaniak	*Yr Athro Tom Rippeth
Yr Athro Gwyn Gould	*Yr Athro Hasmukh Shah
Yr Athro Hugh Greenwell	*Dr Changjing Shang

*Yr Athro Chris Hopkins	Yr Athro Jonathan Timmis
*Yr Athro Kerry Howell	*Dr Peter Wakelin
Yr Athro Delyth James	Yr Athro Oliver Williams
Yr Athro Huw Jones	*Sîan Williams
Dr Lyn Jones	*Dr Yan Wu
Dr Rhodri Jones	*Agnes Xavier-Phillips
Yr Athro Steven Jones	
Yr Athro Terry Jones	**Gymrawd Er Anrhydedd**
Yr Athro r William Jones	*Yr Athro Jane Francis
*Yr Athro Deborah Kays	*Dr Kadiatu Kanneh-Mason

12. Darlith Flynyddol y Llywydd

Rhoddodd y Llywydd anerchiad i'r cyfarfod yn Gymraeg i ddechrau. Pwysleisiodd faint mor bleserus oedd siarad â phawb ar ddiwedd blwyddyn arall o gyfleoedd, heriau a newid. Ar ran y Gymdeithas, estynnodd groeso i'r holl Gymrodyr newydd, a diolch i'r Athro Fonesig Jane Francis a Dr Kadiatu Kanneh-Mason am gyflwyniadau a roddodd lawer o oleuni inni.

Mae pob Cymrawd yn cynrychioli rhagoriaeth yn ei faes, gan ddod ag ystod eang o brofiadau newydd i'r Gymdeithas. Mae bron i chwarter o Gymrodyr newydd eleni wedi dod o gefndiroedd lleiafrifol ethnig. Dyma'r ail flwyddyn yn olynol i'r Gymdeithas lwyddo yn ei huchelgais i unioni'r diffyg cydbwysedd hanesyddol o fewn ei Chymrodoriaeth, sydd yn aruthrol o bwysig wrth i'r Gymdeithas barhau i weithio er mwyn gwella ei hamrywiaeth.

Anogodd yr holl Gymrodorion i gyfrannu at gryfhau ac amrywio'r Gymrodoriaeth, sydd eisoes yn nodedig.

Cydnabu'r Llywydd y bu'n flwyddyn heriol i lawer o Gymrodyr ac aelodau'r Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar sy'n gweithio yn y sector prifysgolion, yn sgil diswyddiadau a chau adrannau cyfan. Ers cryn amser, mae'r Gymdeithas wedi bod yn tynnu sylw at y ffaith bod ymchwil yng Nghymru yn cael ei thanariannu, ac yn cynnig atebion i benderfynwyr. Mae'n parhau i gyflwyno'r achos o blaid cynyddu cyllid y sector ymhellach, ac i eiriol dros gyfraniad hanfodol ymchwil i Gymru, yn y gorffennol a'r dyfodol.

Yn y cyd-destun heriol hwn, mae cefnogi'r genhedlaeth nesaf o ymchwilwyr yn bwysicach nag erioed. Dechreuodd y Gymdeithas y flwyddyn gyda'i hail golocwiwm blynyddol ar gyfer Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar ym Mangor, ac ail-luniodd y Grŵp Cynghori Datblygu Ymchwilwyr i gynnwys ymchwilwyr ar ganol eu gyrfa ochr yn ochr ag ymchwilwyr gyrfa gynnar. Yr ymchwilwyr hyn yw dyfodol y sector ymchwil yng Nghymru. Gan hynny, diolchodd y Llywydd i'r rhai a oedd wedi darparu hyfforddiant a mentora drwy'r Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar, ac a roddodd arweiniad i helpu'r Grŵp Cynghori.

Y Seremoni Fedalau Flynyddol

Mae'r Seremoni Fedalau Flynyddol yn dangos y gorau o wybodaeth ac ymchwil yng Nghymru, drwy seremoni a gynhelir yn y Senedd. Mae enillwyr 2024 yn llysgenhadon gwych ar gyfer cenhadaeth y Gymdeithas, gan gwmpasu ystod eang o ymchwil flaengar. Tynnodd y Llywydd sylw at waith ac arbenigedd enillwyr 2024:

Medal Hugh Owen
- Professor Gary Beauchamp

Medal Frances Hoggan
- Professor Susan Baker

Medal Menelaus
- Professor Stuart Taylor

Medalau Dillwyn
- Dr Alix Beeston
- Dr Laura Richardson
- Dr Roxanna Dehaghani

Cynlluniau Grantiau Rhwydweithio

Cefnogodd y Gymdeithas hefyd ymchwil effeithiol ei hun drwy ei chynlluniau grant rhwydweithio. Mae'r cyllid hwn yn caniatáu i arbenigwyr gyrraedd cymunedau ledled Cymru, o entrepreneuriaeth gymunedol yn Llanelli, i gefnogi llesiant meddyliol defnyddwyr gwasanaeth banciau bwyd. Eleni, ychwanegodd y Gymdeithas faes newydd at ei chynllun grantiau ar gyfer ymchwil i Heddwch, mewn cydweithrediad â'r Academi Heddwch, ac ariannodd brosiectau â chyrhaeddiad rhyngwladol, gan gynnwys partneriaid yn Myanmar, Gwlad Thai ac Uganda.

Cynghrair yr Academïau Celtaidd

Mae'r Gymdeithas ei hun hefyd yn gynyddol ryngwladol ei hagwedd. Mae hi wedi dwysau'r cysylltiadau ag Academi Frenhinol Iwerddon a Chymdeithas Frenhinol Caeredin ymhellach drwy Gynghrair yr Academïau Celtaidd, gan weithio tuag at ffurfioli cytundeb a fydd yn fodd i bob un o'r tri sefydliad gynyddu eu huchelgeisiau i gydweithio. Eleni hefyd gwelwyd Llywydd newydd a strategaeth newydd ar gyfer Ffederasiwn Ewropeaidd Academïau'r Gwyddorau a'r Dyniaethau (ALLEA). Gwnaethom lofnodi'r datganiad diweddar gan ALLEA yn mynegi pryder difrifol ynghylch y bygythiadau cynyddol i ryddid academaidd yn yr Unol Daleithiau. Mae ein perthynas ag Ewrop yn bwysicach nag erioed, felly rydym yn bwriadu dyfnhau ein hymgysylltiad â'r Comisiwn Ewropeaidd a'r gymuned ymchwil Ewropeaidd drwy ALLEA yn y flwyddyn nesaf. Rydym hefyd wedi cefnogi arddangosfa o ymchwil Cymru ym Mrwsel, a chynnal gweminar ar gyfer ymchwilwyr gyrfa gynnar sy'n egluro cyfleoedd o fewn Horizon Ewrop.

Nododd y Llywydd, mewn blwyddyn arall o her a chyferbyniad, nad yw'r angen am feddwl beirniadol, a thystiolaeth gadarn a dibynadwy erioed wedi bod mor glir. Mae'r Gymdeithas yn parhau i ddod â Chymrodyr ynghyd â phenderfynwyr i feddwl am

destunau beirniadol gan gynnwys deallusrwydd artiffisial, arloesi mewn technoleg feddygol, ac anabledd, ac mae'n bwriadu parhau i ehangu'r gwaith hwn yn y flwyddyn nesaf. Gofynnodd y Llywydd i'r holl Gymrodyr helpu'r Gymdeithas i wneud y defnydd gorau o'r arbenigedd aruthrol y mae'r Gymrodoriaeth yn ei gynnig er budd Cymru, y byd ehangach, a'r dyfodol.

Mynegodd y Llywydd ei bod hi'n fraint cael gweithio ochr yn ochr ag aelodau'r Cyngor. Yn benodol, rhoddodd ddiolch arbennig i'r canlynol:

- Yr Athro Iwan Morus sy'n cwblhau ei dymor ar y Cyngor.
- Yr Athro Alan Shore, yr Athro Terry Threadgold, ac Alma Harris sydd wedi cwblhau eu tymhorau fel Cadeiryddion ar dri Grŵp Cynghori.
- Unwaith eto, i Terry Threadgold a fydd hefyd yn gadael y Cyngor ar ôl naw mlynedd.

Yn olaf, anerchodd y cyfarfod yn y Gymraeg eto i ddiolch yn fawr iawn i roddwyr y Gymdeithas am eu cefnogaeth barhaus, sef Mer a Phrifysgolion Cymru.
Yn ogystal â hynny, diolchodd i bob Cymrawd sydd wedi cyfrannu nid yn unig trwy roddion, ond hefyd drwy roi o'i amser.

13. Dyddiad y cyfarfod nesaf

Nododd y Llywydd y byddai'r CCB nesaf yn cael ei gynnal ddydd Mercher 20 Mai 2026.

Daeth y Llywydd â CCB 2025 i ben yn ffurfiol.

Cofnodion wedi'u cymeradwyo gan y Cadeirydd, Yr Athro Hywel Thomas, ar 16 Gorffennaf 2025.

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Anrhydeddau, Gwobrau a Dyfarniadau

Rhestr o Ddyfarniadau ac Anrhydeddau a roddwyd i'r Cymrodyr, Mai 2025 - Ebrill 2026

Nodyn: Lluniwyd y rhestr ganlynol o Fwletinau'r Cymrodyr dros y flwyddyn ddiwethaf, ac mae'n bosibl nad yw'n gyflawn. Er mwyn sicrhau bod gennym yr wybodaeth fwyaf cywir a chyfredol, gofynnir ichi roi gwybod am unrhyw ddyfarniadau neu gydnabyddiaeth a gafwyd. Yn ogystal â hyn, sylwch fod yr wybodaeth wedi'i threfnu yn ôl y mis pan gyhoeddwyd y newyddion, yn hytrach na'r mis pan ddyfarnwyd y dyfarniad neu'r anrhydedd. Sylwch hefyd nad yw llyfrau a gyhoeddwyd na symiau bach o grantiau a ddyfarnwyd wedi'u cynnwys ar y rhestr.

Mai 2025

- Cafodd yr **Athro Rhiannon Owen FSLW** ei henwi'n Uwch Arweinydd Ymchwil gan Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru.
- Cyhoeddwyd bywgraffiad yr **Athro Angela John FLSW** 'Behind the Scenes: The Dramatic Lives of Philip Burton', am yr ysgolfeistr fu'n meithrin ei ddisgybl Richard Jenkins, a fyddai'n datblygu'n ddiweddarach yn Richard Burton, seren y llwyfan a'r byd ffilm.
- Cafodd **Yr Athro Claire Gorrara FLSW** ei phenodi i fwrdd ymgynghorol Cyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau (AHRC).
- Cafodd yr **Athro Roger Falconer FLSW** ei benodi i Bwyllgor Gwyddonol Rhyngwladol Academi Ymchwil Gwyddorau Amgylcheddol Tsieina.
- Derbyniodd **yr Athro Graham Hutchings FLSW** wobr anrhydeddus yr Armouers and Brasiers Company gan yr Academi Beirianneg Frenhinol ar gyfer 2025.
- Mae llyfr yr **Athro W. FLSW John Morgan** 'Cultural Cold Wars and UNESCO in the Twentieth Century' wedi cael ei enwebu i ennill Gwobr ASEES Wayne S. Vucinich, yn yr Unol Daleithiau.

Mehefin 2025

- Daeth **yr Athro Eleri Pryse FLSW** yn Gymrawd er Anrhydedd y Coleg Cymraeg am ei chyfraniad at addysg drydyddol cyfrwng Cymraeg.
- Cafodd 'Voices on the Path' gan **yr Athro Andrew Green FLSW** ei gyhoeddi, sef hanes manwl cerdded yng Nghymru o'r cyfnod Mesolithig ymlaen.
- Derbyniodd yr **Athro Simon Chandler-Wilde** Fedal RWB Stephens gan y Sefydliad Acwsteg"am gyfraniadau rhagorol i ymchwil ac addysg acwsteg".
- Cafodd bywyd yr **Athro Huw Pryce FLSW** ei ddathlu wrth lansio'r llyfr newydd, 'Memory and Nation: Writing the History of Wales'.

Gorffennaf 2025

- Dyfarnwyd grant Ewropeaidd anrhydeddus o €3 miliwn i'r **Athro Raluca Radulescu FLSW** drwy Rwydwaith Hyfforddiant Doethurol Marie Skłodowska-Curie ar gyfer ei phrosiect 'EU ARTHURS: European Arthurs, Medieval to Modern'.
- Cafodd **Kellie Beirne FLSW**, Cyfarwyddwr Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, ei henwi'n Gymrawd er Anrhydedd Prifysgol Caerdydd.
- Derbyniodd yr **Athro Pedr ap Llwyd FLSW** Ddoethuriaeth er Anrhydedd mewn Llên gan Brifysgol Bangor, ei hen goleg, am wneud gwybodaeth, diwylliant a threftadaeth yn fwy hygyrch i bobl ledled Cymru.
- Cafodd yr **Athro Jianzhong WuFLSW** ei enwi gan Brifysgol Cornell fel Athro Gwadd Mary Shepard B. Upson ar gyfer Peirianneg.
- Cafodd bywyd a gwaith yr **Athro Rob Beynon FLSW** ei gydnabod mewn sesiwn arbennig yn ystod cynhadledd y Gymdeithas Brydeinig Ymchwil Proteom yn Lerpwl.
- Cafodd yr **Athro Claire Gorrara FLSW** ei phenodi'n Ddirprwy Is-Ganghellor (Ymchwil ac Ymgysylltu â'r Cyhoedd) ac yn Ddeon yr Ysgol Astudiaethau Uwch, ar gyfer Prifysgol Llundain.

Medi 2025

- Derbyniodd yr **Athro Bernard Schutz FLSW** Fedal Rumford y Gymdeithas Frenhinol i gydnabod yr ymchwil a gyflawnodd ar hyd ei oes i ffiseg ac astroffiseg, a'i gyfraniadau at addysg ffiseg.
- Cyhoeddwyd llyfr **Dr Aled Eurig FLSW**, 'Dafydd Elis-Thomas: Nation Builder' a archwiliai yrfa wleidyddol Dafydd Elis-Thomas o'i dechreuad pan gafodd ei ethol i San Steffan fel AS Plaid Cymru yn 1974 hyd at ei ymddeoliad o'r Senedd yng Nghaerdydd yn 2021.
- Daeth yr **Athro Graeme Garrard FLSW**, Athro Damcaniaeth Wleidyddol, Prifysgol Caerdydd, daeth yn Gymrawd Academi'r Gwyddorau Cymdeithasol.

Hydref 2025

- Roedd yr **Athro Hywel Thomas FLSW** yn un o 50 o arbenigwyr tramor a gafodd ei anrhydeddu â 'Gwobr Cyfeillgarwch' 2025 Tsieina mewn seremoni yn Beijing.
- Cafodd yr **Athro Amira Guirguis FLSW** ei phenodi'n Brif Wyddonydd y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol (RPS), y gyntaf o Gymru i fod yn Brif Wyddonydd i'r Gymdeithas.
- Dyfarnwyd Medal a Darlith Isaac Newton i'r **Athro Syr Michael Berry HonFLSW** gan y Sefydliad Ffiseg i gydnabod ei 'gyfraniadau aruthrol ar draws ffiseg fathemategol a damcaniaethol mewn gyrfa sy'n ymestyn dros 60 mlynedd'.
- Cyhoeddwyd yr **Athro Medwin Hughes FLSW** fel Cadeirydd newydd Opera Cenedlaethol Cymru.
- Daeth **Dr Emma Yhnell FLSW**, daeth yn Gymrawd y Gymdeithas Fioleg Frenhinol.
- Daeth **Dr Charles Mynors FLSW**, daeth yn Gymrawd Academi'r Gwyddorau Cymdeithasol.

Rhagfyr 2025

- Derbyniodd **Menai Owen-Jones FLSW** Wobr C-Suite yng Ngwobrau Busnes Menywod Clwb Busnes y Menywod. Roedd y gwobrau yn anrhydeddu menywod mewn swyddi gweithredol lefel uchaf o bob sector a diwydiant, ac yn dathlu eu llwyddiant a'u gweledigaeth.

Ionawr 2026

- Cafodd yr **Athro Meena Upadhyaya FLSW** ei henwi'n Fonesig am wasanaethau i gydlyniant cymunedol yng Nghymru ac i Eneteg Feddygol.
- Derbyniodd yr **Athro Julia Jones FLSW,** Athro Gwyddor Cadwraeth ym Mhrifysgol Bangor, MBE am ei gwasanaethau i'r amgylchedd.

Chwefror 2026

- Cafodd llyfr newydd **yr Athro John Loughlin**, **Human Dignity: Its Roots and Challenges in Western Thought** ei gyhoeddi, sy'n dadlau na ellir cynnal galwadau'r oes fodern am urddas dynol heb ymgysylltu o ddifrif â'r athroniaeth a'r moesau dyfnach sy'n sail i hynny'.
- Mae'r **Athro Ruth King a'r Athro Idris Eckley** ymhlith **Cymrodyr Sefydlu'r Academi newydd ar gyfer y Gwyddorau Mathemategol,** ac mae'r **Athro Faron Moller** yn aelod o Bwyllgor Gwaith yr Academi honno.
- **Llongyfarchiadau** i **Dr Emma Yhnell** sydd wedi derbyn Prif Gymrodoriaeth AU Ymlaen.

Mawrth 2026

- Derbyniodd yr **Athro Laurence Williams** wobr cyflawniad oes gan y Sefydliad Niwclear am gyfraniadau at wella diogelwch niwclear; rhoddwyd sylw i'r stori yn ddiweddar **ar glawr Nuclear Future**. Cafodd hefyd ei benodi'n gadeirydd panel cynghori diogelwch niwclear Asiantaeth Amgylchedd Genedlaethol Singapore, a dyfarnwyd **medal gwasanaeth cyhoeddus** iddo gan Arlywydd Singapore am ei wasanaethau i'r wlad.

Ebrill 2026

- Mae gan yr **Athro Iain Quinn FLSW** lyfr ar y gweill, *Cultural Dissonance: Brexit Reconsidered* (The Lutterworth Press/Boydell & Brewer) a bydd yn rhoi cyfres o sgyrsiau yn y flwyddyn sydd i ddod.

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol
(1 Awst 2024 hyd 31 Gorffennaf 2025)

Yn ôl Is-ddeddfau a Rheoliadau'r Gymdeithas mae'n ofynnol cyflwyno ein cyfrifon archwiliedig a'n hadroddiad blynyddol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol. Gan hynny, gofynnir i'r Cymrodyr dderbyn yr Adroddiad a'r Cyfrifon Blynyddol ar gyfer y cyfnod **1 Awst 2024** hyd **31 Gorffennaf 2025**.

Gellir lawrlwytho'r Adroddiad a'r Cyfrifon o wefan y Gymdeithas:
https://www.cymdeithasddysgedig.cymru/amdanon-ni/llywodraethu/dogfennau-pwysig/

Mae copïau caled ar gael ar gais.

Paratowyd y cyfrifon drafft gan Swyddog Cyllid a Chlerc y Gymdeithas, ac fe'u gwiriwyd gan gyfrifwyr o Advantage Accountancy & Advisory Ltd, yn unol a'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol i elusennau cofrestredig.

Cafodd y cyfrifon wedyn eu cyflwyno i Archwilydd Ariannol Annibynnol y Gymdeithas, Stephen John Bickerton FCCA o Advantage Accountancy & Advisory Ltd, i'w hystyried ym mis Ionawr 2026. Cynhaliodd Advantage Accountancy & Advisory Ltd ei archwiliad o dan adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011. Drwy hyn, sicrhawyd bod y cyfrifon yn rhoi "darlun cywir a theg", yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.

Nid oedd gan Advantage Accountancy & Advisory Ltd unrhyw bryderon am y cyfrifon, ac ni ddaethant ar draws unrhyw faterion eraill wrth archwilio y dylid tynnu sylw atynt yn yr adroddiad hwn.

Cymeradwywyd yr adroddiad a'r cyfrifon gan y Cyngor ar 18 Mawrth 2026. Fe'u llofnodwyd ar ran y Gymdeithas a'i Hymddiriedolwyr gan y Llywydd a'r Trysorydd, a'u cyflwyno wedyn i'r Comisiwn Elusennau.

Datblygiadau ariannol allweddol yn 2024/25

Cyfanswm yr incwm oedd £735,584, sy'n gynnydd o'r £639,365 yn y flwyddyn flaenorol. Mae'r Gymdeithas yn parhau i fod yn ddiolchgar am gefnogaeth ragorol prifysgolion yng Nghymru; cawsom grantiau anghyfyngedig hael ganddynt ac, mewn rhai achosion, grantiau ychwanegol ar gyfer prosiectau penodol a chymorth mewn nwyddau. Hoffem hefyd ddiolch i'n Cymrodyr sy'n cefnogi ein gwaith drwy dalu ffioedd, tanysgrifiadau a rhoddion, yn aml gan ychwanegu at daliadau drwy alluogi'r Gymdeithas i hawlio Rhodd Cymorth yn erbyn ffioedd aelodaeth. Yn ogystal â'r £316,000 a ddyfarnwyd gan Medr, mae'r prifysgolion yn darparu un o'n prif ffynonellau incwm, gyda'u grantiau cyfunol yn creu cyfanswm o £179,617. Cyfanswm ffioedd derbyn a thanysgrifio ein Cymrodyr eleni oedd £98,041. Derbyniodd y Gymdeithas waddol annisgwyl hefyd o ewyllys cyn-Gymrawd, yr Athro Robin Okey, o £75,290. Mae Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant yn parhau i roi cymorth hael mewn nwyddau i'r Gymdeithas, gan gynnwys gofod swyddfa, gwasanaethau cyflogres a gwasanaethau TG.

Cyfanswm y gwariant eleni oedd £644,806, gan gynnwys:
- Cyhoeddiadau - £31,781 (5%)
- Datblygu Polisi Cyhoeddus - £67,941 (10%)
- Datblygu Ymchwilwyr - £127,117 (20%)
- Hyrwyddo Ymchwil/Ymchwilwyr - £63,560 (10%)
- Grantiau - £31,781 (5%)
- Datblygu'r Gymrodoriaeth - £158,901 (25%)
- Costau Cynnal - £95,342 (15%)
- Llywodraethu - £68,383 (10%)

Ar 31 Gorffennaf 2025, roedd y Gymdeithas yn dal cronfeydd wrth gefn rhydd ac ynddynt £545,190 (2024: £447,485). Ni newidiwyd y polisi ar gyfer cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn. Rydym yn cadw digon o arian anghyfyngedig i dalu o leiaf chwe mis o'n costau craidd (£275,750), gan sicrhau y gallwn dalu am unrhyw gynnydd sydyn mewn treuliau, treuliau untro heb eu cynnwys yn y gyllideb, neu golled annisgwyl mewn cyllid. Mae gweddill ein harian wrth gefn (£269,440) wedi'i gynnwys yng Nghronfa Datblygu Strategol (SDF) y Gymdeithas. Yn ystod 2024/25, gwnaed ymdrechion sylweddol i sicrhau'r cydbwysedd gorau posibl rhwng mynediad at gronfeydd a chynyddu incwm llog hyd yr eithaf. Cyflawnwyd yr amcan hwn yn llwyddiannus drwy reoli cronfeydd yn strategol drwy blatfform CAF (Flagstone), gan sicrhau hylifedd ac enillion cryf.

Gofynnir i'r cymrodyr fabwysiadu Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2024/25.

Penodi Archwilwyr Annibynnol a phennu eu Tâl ar gyfer 2025/26

Er mwyn cynnal hyder y cyhoedd yn eu gwaith, mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i'r rhan fwyaf o elusennau wneud trefniadau i graffu ar eu cyfrifon yn allanol.

Yn ôl Is-ddeddfau'r Gymdeithas:

17. Archwilwyr Annibynnol

17.1 Bydd cyfrifon y Gymdeithas yn cael eu harchwilio'n flynyddol gan archwilwyr annibynnol a benodir, ac y caiff eu dyletswyddau eu rheoli gan y ***Cyngor.***

17.2 Ni chaiff unrhyw berson ei benodi fel archwilydd onid oes ganddo gymwysterau addas.

Yn flaenorol, oherwydd maint y Gymdeithas, penderfynodd y Pwyllgor Cyllid nad oedd angen cynnal archwiliad llawn o'i chyfrifon; mae'r **archwiliad annibynnol** ar raddfa lai yn ddigonol. Mae Advantage Accountancy & Advisory Ltd wedi cytuno i gynnal archwiliad o'r cyfrifon ar gyfer 2025/26 ar gost o £3,700 (heb gynnwys TAW).

Gofynnir i gymrodyr gymeradwyo penodi Advantage Accountancy & Advisory Ltd fel yr archwilydd allanol annibynnol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26, ar gost o £3,700 (heb gynnwys TAW).

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Materion Llywodraethu

Offerynnau Llywodraethu

Mae'r Gymdeithas yn Elusen Siarter Frenhinol (rhif elusen gofrestredig 1168622). Ei dogfennau llywodraethu yw ei Siarter Frenhinol a'i His-ddeddfau. Y rhain, ynghyd â'r Rheoliadau, yw offerynnau llywodraethu'r Gymdeithas. Mae copïau o'r holl ddogfennau hyn ar gael ar wefan y Gymdeithas: www.cymdeithasddysgedig.cymru/amdanon-ni/llywodraethu//

Y Cyngor, Pwyllgorau a Grwpiau: Aelodau newydd a rhai sy'n ymadael

Ar gyfer Blwyddyn y Gymdeithas 2026/27, nodwyd cyfanswm o bedair swydd wag ar ddeg (14) ar draws Swyddogion Anrhydeddus LSW (Llywydd, Is-lywydd DCGC, ac Ysgrifennydd Cyffredinol), Y Cyngor, Pwyllgorau a Grwpiau. Yn ei gyfarfod ar 22 Ionawr 2025, cymeradwyodd y Cyngor lansio'r ymgyrch i benodi Llywydd. Wedi hynny, yn ei gyfarfod ar 8 Medi 2025, ystyriodd y Cyngor argymhellion y Pwyllgor Penodi Llywydd a chymeradwyodd lansio'r bleidlais ar gyfer y Gymrodoriaeth, a gynhaliwyd o 9 i 30 Medi 2025, gan sicrhau cyfradd cyfranogiad o 43%. Cynhaliwyd y cyfarfod craffu ddydd Gwener 3 Hydref 2025, gyda'r Athrawon Sashin Ahuja ac Emmajane Milton yn gweithredu fel craffwyr.

Ar gyfer y swyddi a oedd yn weddill, cymeradwyodd y Cyngor yr alwad am geisiadau yn ei gyfarfod ar 19 Tachwedd 2025. Roedd yr alwad wedi'i lansio ar 11 Tachwedd, a'r dyddiad cau wedi'i osod ar gyfer 13 Ionawr 2026. Cafwyd cyfanswm o 23 o geisiadau. Adolygodd y Cyngor y ceisiadau ar 21 Ionawr 2026, a lansiwyd pleidlais ar gyfer y Gymrodoriaeth wedi hynny ar 29 Ionawr 2026, gan barhau hyd 19 Chwefror 2026. Cynhaliwyd y cyfarfod craffu ddydd Gwener 20 Chwefror 2026, gyda Ms Kellie Beirne a'r Athro Ruth Chadwick yn gweithredu fel craffwyr.

1. Y Cyngor

Mae'r Siarter yn cynnwys darpariaeth mai corff llywodraethu'r Gymdeithas yw'r Cyngor, ac y caiff "llywodraeth a rheolaeth ar y Gymdeithas a'i materion eu breinio iddi" yn amodol ar ddarpariaeth y Siarter, yr Is-ddeddfau a'r Rheoliadau. Mae hyn yn cynnwys pennu gweithgareddau addysgol y Gymdeithas, gwneud defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau, diddyledrwydd y Gymdeithas a diogelu ei hasedau, yn ogystal â sicrhau bod yr holl faterion sy'n ymwneud â chyfrifon a gweithdrefnau ariannol yn cael eu cynnal yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol. Mae aelodau'r Cyngor yn gwasanaethu fel Ymddiriedolwyr Elusen i ddibenion cyfraith elusennau.

Mae'r Cyngor yn cyfarwyddo ac yn rheoli'r Gymdeithas ac yn llywodraethu ac yn rheoli ei materion. Mae'n dirprwyo rhai o'i swyddogaethau i bwyllgorau sefydlog, sy'n adrodd yn rheolaidd i'r Cyngor. Gan fod y Gymdeithas yn elusen gofrestredig, mae aelodau'r Cyngor yn cyflawni rôl Ymddiriedolwyr. Cynhaliodd y Cyngor bedwar cyfarfod cyffredin ac un cyfarfod arbennig yn ystod y flwyddyn.

Yn Is-ddeddfau'r Gymdeithas (3.2) nodir na fydd cyfanswm aelodaeth y Cyngor yn llai na 10 o bobl. Yn y Rheoliadau (3.1) nodir y bydd y Cyngor yn cynnwys yr aelodau canlynol:

- Y Llywydd
- Y ddau Is-lywydd
- Y Trysorydd
- Yr Ysgrifennydd Cyffredinol
- Aelodau Etholedig; dim mwy na 15 o Gymrodyr y Gymdeithas wedi'u hethol gan y Gymrodoriaeth.
- Aelodau Cyfetholedig; dim mwy na dau Gymrawd o'r Gymdeithas wedi'u cyfethol gan y Cyngor

Yn Rheoliadau'r Gymdeithas (8.1) nodir bod tymhorau swydd aelodau'r Cyngor fel a ganlyn:

i. ac eithrio lle darperir ar gyfer hynny yn y Rheoliadau hyn, tymor Swydd Aelodau Etholedig y Cyngor fydd tair Blwyddyn Gymdeithas fel arfer;
ii. Bydd Aelodau Etholedig y Cyngor yn gymwys i'w hail-ethol am ail dymor;
iii. Ni fydd Aelodau Etholedig sydd wedi gwasanaethu am ddau dymor yn gymwys i'w hail-ethol am dymor pellach nes bod o leiaf un Flwyddyn Gymdeithas wedi dod i ben;
iv. bydd tymor Swydd Aelodau Etholedig newydd y Cyngor yn dechrau ar ddiwedd y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol pan gyhoeddwyd eu bod wedi cael eu hethol.

Yn ystod blwyddyn Gymdeithas 2025-26, dyma oedd aelodau'r Cyngor:

Swyddogion Anrhydeddus

Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg, Mathemateg a Meddygaeth (GTPMM)

- Yr Athro Hywel R Thomas CBE FREng FRS PLSW MAE, Llywydd a Chadeirydd y Cyngor
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Helen Fulton FRSA FSA FLSW, Is-lywydd DCGC

Aelodau etholedig

Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg, Mathemateg a Meddygaeth (GTPMM)

- Yr Athro Siwan Davies FLSW
- Yr Athro Qiang Shen DSc FBCS FREng FLSW
- Yr Athro John Tucker MAE FBCS FLSW
- Yr Athro Fonesig Meena Upadhyaya OBE FRCPath FLSW

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Rachel Ashworth FLSW
- Yr Athro Kirsti Bohata FHEA FLSW
- Yr Athro David Boucher FRHistS FAcSS FLSW
- Yr Athro Mererid Puw Davies FLSW
- Yr Athro Claire Gorrara FRHistS FLSW
- Yr Athro Alma Harris FRSA FLSW
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW
- Yr Athro Karin Wahl-Jorgensen FLSW

Diwydiant, Masnach, y Celfyddydau a'r Proffesiynau (DMCP)

- Yr Athro Elizabeth Treasure CBE FRACDS FDSRCS FFPH FDSRCPS FLSW
- Yr Athro Syr Deian Hopkin FRHistS FRSA FCGI FLSW
- Yr Athro Pedr ap Llwyd YH BA MA DAA FLSW
- Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens CBE FRSA PLSW DBE (o Ionawr 2026)

Aelodau cyfetholedig

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Ambreena Manji FLSW

Eleni, bydd pum aelod o'r Cyngor yn cwblhau eu tymor swydd yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2026:

- Yr Athro Claire Gorrara FRHistS FLSW
- Yr Athro Alma Harris FRSA FLSW
- Yr Athro Qiang Shen DSc FBCS FREng FLSW
- Yr Athro John Tucker MAE FBCS FLSW
- Yr Athro Meena Upadhyaya MAE FBCS FLSW

Dyma fydd aelodau'r Cyngor ar gyfer 2026-27:

Swyddogion

Diwydiant, Masnach, y Celfyddydau a'r Proffesiynau (DMCP)

- Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens CBE FRSA PLSW DBE, Llywydd a Chadeirydd y Cyngor

Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg, Mathemateg a Meddygaeth (GTPMM)

- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Sara Elin Roberts FRHistS FHEA FLSW, Is-Lywydd

Aelodau etholedig

Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg, Mathemateg a Meddygaeth (GTPMM)

- Yr Athro Angharad Davies FRCPath FRCP PFHEA FLSW
- Yr Athro Siwan Davies FLSW
- Yr Athro Michael Davies CEng FICE FGS FEngNZ FRSE FLSW
- Yr Athro Matthew Griffin FLSW
- Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi DSc FRSB FRSC FABAP FAPAS FLSW

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Rachel Ashworth FLSW
- Yr Athro Kirsti Bohata FHEA FLSW
- Yr Athro David Boucher FRHistS FAcSS FLSW
- Yr Athro Mererid Puw Davies FLSW
- Yr Athro Karin Wahl-Jorgensen FLSW
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW
- Yr Athro Michael Reed FAcSS FLSW

Diwydiant, Masnach, y Celfyddydau a'r Proffesiynau (DMCP)

- Yr Athro Elizabeth Treasure CBE FRACDS FDSRCS FFPH FDSRCPS FLSW
- Yr Athro Syr Deian Hopkin FRHistS FRSA FCGI FLSW
- Yr Athro Pedr ap Llwyd YH BA MA DAA FLSW

Aelodau cyfetholedig

Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol (DCGC)

- Yr Athro Ambreena Manji FLSW

2. Pwyllgorau Llywodraethu

Mae Siarter Frenhinol ac Is-ddeddfau'r Gymdeithas yn rhoi'r pŵer i'r Cyngor "greu, diddymu a phennu cylch gorchwyl ar gyfer Pwyllgorau Cyngor a ystyrir yn addas ganddo, a allai gynnwys unigolion nad ydynt yn aelodau Cyngor". Rhestrir Pwyllgorau presennol y Gymdeithas isod:

2.1 Pwyllgor Gwaith

Mae'r Cyngor wedi dirprwyo pwerau i Bwyllgor Gwaith. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn cefnogi busnes y Gymdeithas o ddydd i ddydd ac yn sicrhau rheolaeth effeithiol.

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Hywel R Thomas CBE FREng FRS PLSW MAE, Llywydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd
- Yr Athro Helen Fulton FSA FLSW, Is-lywydd
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr AthroFaron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol
- Olivia Harrison, Prif Weithredwr
- Dr Haydeé Martínez-Zavala, Clerc

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens CBE FRSA PLSW DBE, Llywydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd
- Yr Athro Sara Elin Roberts FRHistS FHEA FLSW, Is-Lywydd
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol
- Olivia Harrison, Prif Weithredwr
- Dr Haydeé Martínez-Zavala, Clerc

2.2 Pwyllgor Dibenion Cyffredinol

Mae'r Pwyllgor Dibenion Cyffredinol yn sicrhau bod gan y Cyngor wybodaeth ddigonol i'w alluogi i gyflawni ei ddyletswyddau. Adolygwyd ei Gylch Gorchwyl yn dilyn yr Adolygiad Llywodraethu ac mae'n darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau *ex officio*: Y Llywydd (a fydd yn Gadeirydd)
ii. Pum aelod a benodir gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth;
iii. Y cyfryw berson neu bersonau eraill heb fod yn fwy na dau mewn nifer ac a ystyrir gan y Pwyllgor yn addas i'w cyfethol fel aelodau.

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Hywel Thomas CBE FREng FRS PLSW MAE, Llywydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Indu Deglurkar FRCS FRCS(CTh) FLSW
- Yr Athro John Harwood DSc FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Syr Deian Hopkin FRHistS FRSA FCGI FLSW
- Yr Athro Roger King LFIEEE PE FLSW
- Maxine Penlington OBE FLSW
- Yr Athro Loredana Polezzi FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens CBE FRSA PLSW DBE, Llywydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Indu Deglurkar FRCS FRCS(CTh) FLSW
- Yr Athro John Harwood DSc FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Syr Deian Hopkin FRHistS FRSA FCGI FLSW
- Yr Athro Roger King LFIEEE PE FLSW
- Maxine Penlington OBE FLSW
- Yr Athro Loredana Polezzi FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW

2.3 Y Pwyllgor Cyllid

Mae'r Pwyllgor Cyllid yn sicrhau bod gan y Cyngor ddigon o wybodaeth i'w alluogi i gyflawni ei gyfrifoldebau ariannol. Mae hyn yn cynnwys cydymffurfio â Deddf Elusennau 2011 a deddfwriaeth berthnasol arall, rheoli cyllidebau'r Gymdeithas, a chydymffurfio â safonau adrodd ariannol allanol. Adolygwyd ei Gylch Gorchwyl yn dilyn yr Adolygiad Llywodraethu ac mae'n darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau *ex officio*: Y Trysorydd (a fydd yn Gadeirydd)
ii. Pedwar aelod a benodir gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth;
iii. Y cyfryw berson neu bersonau eraill heb fod yn fwy na dau mewn nifer ac a ystyrir gan y Pwyllgor yn addas i'w cyfethol fel aelodau.

Bydd ei aelodau yn 2025/26 yn aros yr un peth ar gyfer 2026/27:

- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd (Cadeirydd)
- Yr Athro Lisa Collins FRSB FRSS FLSW
- Yr Athro Ann Heilmann FEA FLSW
- Yr Athro Chenfeng Li, FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Mark Rees DSc FRCPath FLSW FRCPE
- Yr Athro John Tucker MAE FBCS FLSW
- Yr Athro Dawn Knight FHEA FLSW (cyfetholedig)

2.4 Pwyllgor Goruchwylio Llywodraethu

Mae'r Pwyllgor Goruchwylio Llywodraethu wedi disodli'r Pwyllgor Penodiadau Llywodraethu. Adolygwyd ei Gylch Gorchwyl yn dilyn yr Adolygiad Llywodraethu ac mae'n darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau *ex officio*:
   - Y Llywydd (a fydd yn Gadeirydd)
   - Yr Ysgrifennydd Cyffredinol
   - Y Trysorydd
   - Is-lywydd GTPMM
   - Is-lywydd DCGC

ii. Dau aelod o blith y Cyngor; un o bob rhyw nad ydynt yn Swyddogion, a benodir gan y Cyngor

iii. Cymrawd neu Gymrodyr eraill, nad ydynt yn aelodau o'r Cyngor, heb fod yn fwy na dau mewn nifer ac a ystyrir gan y Pwyllgor yn addas i'w cyfethol fel aelodau

**Nid oes unrhyw aelodau cyfetholedig ar y pwyllgor hwn ar hyn o bryd.*

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Hywel Thomas CBE FREng FRS PLSW MAE, Llywydd (Cadeirydd)
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM
- Yr Athro Helen Fulton FRHistS AcSS FLSW, Is-Lywydd DCGC
- Yr AthroFaron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol
- Yr Athro Claire Gorrara FRHistS FLSW
- Yr Athro Qiang Shen DSc FBCS FREng FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Fonesig Elan Closs Stephens CBE FRSA PLSW DBE, Llywydd (Cadeirydd)
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM
- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol
- Yr Athro Sara Elin Roberts FRHistS FHEA FLSW, Is-Lywydd DCGC
- Yr Athro Angharad Davies FRCPath FRCP PFHEA FLSW
- Yr Athro Michael Reed FAcSS FLSW

2.5 Pwyllgor y Gymrodoriaeth

Mae Pwyllgor y Gymrodoriaeth yn goruchwylio proses ethol y Gymrodoriaeth ac yn gweithio i wella amrywiaeth o fewn y Gymrodoriaeth (er enghraifft, o ran Deddf Cydraddoldeb 2010). Mae hefyd yn cwblhau'r ffurflenni enwebu a'r prosesau ethol bob blwyddyn i gefnogi'r nodau hyn. Mae ei Gylch Gorchwyl yn darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau ex officio:
   - Is-lywydd, DCGC (a fydd yn gyd-Gadeirydd)
   - Is-lywydd, GTPMM (a fydd yn gyd-Gadeirydd)
ii. Penodi dau aelod o'r Cyngor o'u plith
iii. Dau aelod wedi eu penodi gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth
iv. Y cyfryw berson neu bersonau eraill heb fod yn fwy na dau mewn nifer ac a ystyrir gan y Pwyllgor yn addas i'w cyfethol fel aelodau

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM (cyd-Gadeirydd)
- Yr Athro Helen Fulton FLSW, Is-lywydd DCGC (cyd-gadeirydd)
- Yr Athro David Boucher FRHistS FAcSS FLSW
- Yr Athro Nigel Brown OBE FRSE FRSC FRSB FLSW
- Dr Haydn E. Edwards FRSC FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Edwin Egede FHEA FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Helen Roberts FHEA FLSW
- Yr Athro Elizabeth Treasure CBE FRACDS FDSRCS FFPH FDSRCPS FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM (Cyd-Gadeirydd)
- Yr Athro Sara Elin Roberts FRHistS FHEA FLSW, Is-lywydd DCGC (Cyd-Gadeirydd)
- Dr Shannu Bhatia BDS MDS MFDS RCS (Lloegr) M Paed Dent RCS (Lloegr) FDS (Paed) RCS (Lloegr) SFHEA MmedEd FLSW
- Yr Athro David Boucher FRHistS FAcSS FLSW
- Yr Athro Nigel Brown OBE FRSE FRSC FRSB FLSW
- Dr Haydn E. Edwards FRSC FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Edwin Egede FHEA FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Helen Roberts FHEA FLSW
- Yr Athro Elizabeth Treasure CBE FRACDS FDSRCS FFPH FDSRCPS FLSW

2.6 Y Pwyllgor Adnoddau Dynol

Mae'r Pwyllgor Adnoddau Dynol yn sicrhau bod gan y Cyngor ddigon o wybodaeth i'w alluogi i gyflawni ei gyfrifoldebau AD. Adolygwyd ei Gylch Gorchwyl yn dilyn yr Adolygiad Llywodraethu ac mae'n darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau ex officio: Yr Ysgrifennydd Cyffredinol (a fydd yn Gadeirydd)
ii. Pedwar aelod a benodir gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth, y bydd un ohonynt yn cael ei benodi'n Is-gadeirydd
iii. Y cyfryw berson neu bersonau eraill heb fod yn fwy na dau mewn nifer ac a ystyrir gan y Pwyllgor yn addas i'w cyfethol fel aelodau.

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol (Cadeirydd)
- Yr Athro Graeme Garrard FRHistS FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Pedr ap Llwyd YH BA MA DAA FLSW (cyfetholedig)
- Maxine Penlington OBE FLSW
- Elin Rhys DLitt FLSW
- Yr Athro Geoff Richards FIOR FBSE FRMS FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Graeme Garrard FRHistS FLSW (cyfetholedig)
- Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi DSc FRSB FRSC FABAP FAPAS FLSW
- Ms Helgard Krause FLSW
- Yr Athro Pedr ap Llwyd YH BA MA DAA FLSW (cyfetholedig)
- Maxine Penlington OBE FLSW
- Yr Athro Geoff Richards FIOR FBSE FRMS FLSW

2.7 Pwyllgor Penodi Llywydd

Yn goruchwylio ac yn cefnogi'r broses o ethol Llywydd newydd i olynu'r deiliad swydd sy'n gadael. Fe'i cadeirir gan yr Ysgrifennydd Cyffredinol ac mae'n cynnwys aelodau o'r Pwyllgor Goruchwylio Llywodraethu, ac eithrio'r Llywydd cyfredol ond gan gynnwys y Prif Weithredwr.

Aelodau o Bwyllgor Penodi Llywydd 2025-2026:

- Yr Athro Faron Moller FBCS FIMA FLSW, Ysgrifennydd Cyffredinol (Cadeirydd)
- Dr Sally Davies FRCP FLSW, Trysorydd
- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM
- Yr Athro Helen Fulton FRHistS AcSS FLSW, Is-Lywydd DCGC
- Yr Athro Claire Gorrara FRHistS FLSW
- Yr Athro Qiang Shen DSc FBCS FREng FLSW
- Olivia Harrison, Prif Weithredwr

3. Grwpiau Cynghori

3.1 Grwp Cynghori ar Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant (EDI)

Sefydlwyd y grŵp yn 2022, yn flaenorol o dan yr enw Gweithgor EDI, i adolygu ac ymateb i argymhellion yr Adroddiad EDI a luniwyd yn 2021. Mae'r grŵp yn gyfrifol am adrodd i'r Cyngor i gynnig cyngor ynghylch yr argymhellion a sut i'w cyflawni. Mae ei Gylch Gorchwyl yn darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau ex officio: Pennaeth Ecwiti ac Ymgysylltu

ii. O leiaf 9 Cymrawd – bydd 1 ohonynt yn aelod o'r Cyngor ac yn cadeirio'r grŵp ac yn adrodd i'r Cyngor ar gynnydd/argymhellion.

iii. Unrhyw berson neu bersonau eraill a ystyrir yn briodol i'w cyfethol fel aelodau gan y Grŵp.

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Rachel Ashworth FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Louise Bright FLSW
- Dr Cameron Durrant FLSW
- Yr Athro Sheila Hunt FLSW
- Dr Layla Jader MB ChB DA MD FMPHM FLSW
- Yr Athro Andrew Lewis SFHEA MISM FLSW
- Yr Athro Ruth Northway OBE FRCN PFHEA FLSW
- Yr Athro Emmanuel Ogbonna FLSW
- Yr Athro Eleri Pryse FLSW
- Yr Athro Terry Threadgold FLSW
- Yr Athro Meena Upadhyaya OBE FRCPath FLSW
- Dr Emma Yhnell SFHEA FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Rachel Ashworth FLSW (Cadeirydd)
- *Dr Louise Bright FLSW, i'w gadarnhau
- Dr Cameron Durrant FLSW
- Yr Athro Sheila Hunt FLSW
- *Dr Layla Jader MB ChB DA MD FMPHM FLSW, i'w gadarnhau
- Yr Athro Andrew Lewis SFHEA MISM FLSW
- *Yr Athro Ruth Northway OBE FRCN PFHEA FLSW, i'w gadarnhau
- Yr Athro Emmanuel Ogbonna FLSW
- Yr Athro Eleri Pryse FLSW
- Yr Athro Terry Threadgold FLSW
- Yr Athro Meena Upadhyaya OBE FRCPath FLSW
- Dr Emma Yhnell SFHEA FLSW

3.2 Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr

Mae'r Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr yn llywio cyfeiriad y Rhwydwaith Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar a'i weithgareddau. Mae aelodau'r Grŵp Cynghori yn gyfrifol am asesu amgylchedd ymchwil cyfredol Cymru, ei gyfleoedd a'i rwystrau, ac am archwilio sut y gall y Gymdeithas ehangu ei gweithgareddau i ddatblygu gyrfaoedd ymchwilwyr. Mae ei Gylch Gorchwyl yn darparu ar gyfer ei aelodaeth fel a ganlyn:

i. Aelodau ex officio:
   Arweinydd Rhaglen – Datblygu Ymchwilwyr
   Swyddog Rhaglen (i roi cefnogaeth ysgrifenyddol hefyd)
ii. Un aelod o'r Cyngor a benodir o'u plith, a benodir yn Gadeirydd
iii. Pedwar aelod wedi'u penodi gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth.
iv. O leiaf pedwar aelod sy'n cynrychioli Ymchwilwyr Gyrfa Gynnar ac Ymchwilwyr Canol Gyrfa o bob cwr o Gymru, y caiff un ohonynt ei benodi'n Is-gadeirydd.
v. Unrhyw berson neu bersonau eraill a ystyrir yn briodol i'w cyfethol fel aelodau gan y Grŵp Cynghori.

Bydd ei aelodau yn 2025/26 yn aros yr un peth ar gyfer 2026/27:

Cymrodyr LSW:

- Yr Athro Siwan Davies FLSW, Prifysgol Abertawe (Cadeirydd)
- Yr Athro Carol Featherston FIMechE FRAeS FLSW – Prifysgol Caerdydd
- Yr Athro Martina Feilzer FLSW Prifysgol Bangor
- Yr Athro Roiyah Solange Saltus FLSW - Prifysgol De Cymru
- Yr Athro Simon Hands FLSW – Prifysgol Lerpwl

Ymchwilwyr Dechrau a Chanol Gyrfa:

- Dr Ruth Atherton - Prifysgol De Cymru
- Dr Helen Chadwick - Prifysgol Abertawe
- Dr Caitlyn Donaldson - Prifysgol Caerdydd
- Dr Edith England - Prifysgol Metropolitan Caerdydd
- Dr Gareth Evans - Prifysgol Abertawe
- Steffan James - Prifysgol Caerdydd
- Dr Esther Muddiman - Prifysgol Caerdydd
- Dr Yipeng Quin - Prifysgol Caerdydd
- Dr Yasir Saleem Shaikh - Prifysgol Aberystwyth
- Dr Catherine Sharp - Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Dr Hannah Vallin - Prifysgol Aberystwyth

3.3 Grŵp Cynghori'r Gymraeg

Yn unol â darpariaethau'r Siarter Frenhinol a'i his-ddeddfau (Is-ddeddf 5 (5.4)), mae'r Cyngor wedi sefydlu Grŵp Cynghori i gynghori a hyrwyddo ymrwymiad Cymdeithas Ddysgedig Cymru i'r Gymraeg, ac i ddwyieithrwydd y sefydliad. Pwrpas y grŵp yw dwyn y Gymdeithas i gyfrif yng nghyswllt ei hymrwymiadau fel sefydliad dwyieithog, yn ogystal â rhoi cyngor ynghylch gweithgareddau Cymraeg penodol, gan gynnwys cyfranogiad y Gymdeithas yn yr Eisteddfod Genedlaethol.

Bydd y Grŵp Cynghori yn cynnwys yr unigolion a ganlyn:

i. Aelodau ex officio:
   - Arweinydd y Gymraeg ar gyfer staff y Gymdeithas
   - Staff cymorth gweinyddol y Gymdeithas
ii. Cadeirydd a benodir gan y Cyngor.
iii. Rhwng pedwar a phum aelod a benodir gan y Cyngor o blith y Gymrodoriaeth.
iv. Unrhyw bersonau eraill neu aelodau o'r Gymrodoriaeth a ystyrir yn briodol i'w cyfethol fel aelodau gan y Grŵp Cynghori.

Dyma ei aelodau cyfredol:

- Yr Athro Alan Shore FInstP FLSW(Cadeirydd)
- Dr Aled Eirug FLSW
- Yr Athro Eleri Pryse FLSW
- Yr Athro Enlli Môn Thomas FHEA FLSW
- Dr Lynn Williams FLSW
- Nia Williams FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

- Yr Athro Mererid Puw Davies FLSW, (Cadeirydd)
- Dr Aled Eirug FLSW
- Yr Athro Eleri Pryse FLSW
- Yr Athro Enlli Môn Thomas FHEA FLSW
- Nia Williams FLSW

4. Cenhadon

Un o'n ffyrdd o ddatblygu ein perthynas â Phrifysgolion Cymru a'u Cymrodyr cysylltiedig yw'r gwaith a wnawn gyda'n Cenhadon (yr URLS gynt). Mae gan bob Prifysgol nifer fach o Gymrodyr wedi'u dynodi i rôl 'Cennad' sy'n dewis gweithio gyda Chymdeithas Ddysgedig Cymru i gefnogi a hyrwyddo'r gymdeithas drwy gysylltiadau a gweithgareddau yn ogystal â chynrychioli'r Gymrodoriaeth ehangach yn y sefydliad hwnnw.

Dyma ei aelodau cyfredol:

Prifysgol Aberystwyth

- Yr Athro Rhys Jones FRGS FLSW
- Yr Athro Rattan Yadav FLSW

Prifysgol Bangor

- Yr Athro Yueng-Djern Lenn FLSW
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW

Prifysgol Metropolitan Caerdydd

- Yr Athro David Brooksbank FRSA FLSW
- Yr Athro Gary Beauchamp SFHEA FLCM FIWA FLSW

Prifysgol Caerdydd

- Yr Athro William Housley DSc.Econ FAcSS FLSW
- Yr Athro Rossi Setchi FLSW FIET FIMechE FBCS

Y Brifysgol Agored

-

Prifysgol Abertawe

- Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi DSc FRSB FRSC FABAP FAPAS FLSW
- Yr Athro Yan Wu FHEA, FLSW

Prifysgol De Cymru

- Yr Athro Louise Bright FLSW

Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant

-

Prifysgol Wrecsam

- Yr Athro Richard Day FINstP FRAeS FIMMM FLSW

Dyma fydd ei aelodau ar gyfer 2026-27:

Prifysgol Aberystwyth

- Yr Athro Rhys Jones FRGS FLSW
- Yr Athro Rattan Yadav FLSW

Prifysgol Bangor

- Yr Athro Yueng-Djern Lenn FLSW
- Yr Athro Raluca Radulescu FLSW

Prifysgol Metropolitan Caerdydd

- Yr Athro David Brooksbank FRSA FLSW
- Yr Athro Gary Beauchamp SFHEA FLCM FIWA FLSW

Prifysgol Caerdydd

- Yr Athro William Housley DSc.Econ FAcSS FLSW
- Yr Athro Rossi Setchi FLSW FIET FIMechE FBCS

Y Brifysgol Agored | 1 swydd wag

- **I'w gadarnhau**

Prifysgol Abertawe | 1 swydd wag

- Yr Athro Yan Wu FHEA, FLSW
- I’w gadarnhau

Prifysgol De Cymru

- Dr Louise Bright FLSW

Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant | 1 swydd wag

- **I'w gadarnhau**

Prifysgol Wrecsam

- Yr Athro Richard Day FINstP FRAeS FIMMM FLSW

5. Medalau A Gwobrau'r Gymdeithas

Yn sgil dathlu 15 mlynedd o'r Gymdeithas y llynedd, cytunodd y Cyngor i gymryd saib o ddyfarnu medalau ar gyfer 2025 er mwyn sefydlu medalau a gwobrau newydd. Hoffem fynegi diolch o galon i aelodau'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen Medalau am eu hymroddiad a'u cyfraniadau. Lansiwyd y medalau a'r gwobrau newydd ar 1 Mawrth 2026.

5.1 Grŵp Gorchwyl a Gorffen Medalau

- Yr Athro Helen Fulton FRSA FSA FLSW (Cadeirydd)
- Kellie Beirne
- Caryn Cox – Aelod annibynnol (nad yw'n Gymrawd) gyda chefndir mewn lechyd Cyhoeddus
- Yr Athro Matthew Griffin FLSW
- Yr Athro John Harwood DSc FLSW
- Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi DSc FRSB FRSC FABAP FAPAS FLSW
- Yr Athro Alison WrayFAcSS FLSW

5.2 Gwobr Effaith – Pwyllgor Craffu

- Yr Athro Ruth King FRSE FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Nick Clifton FHEA FLSW (Is-Gadeirydd)
- Yr Athro Angela V John FRHistS FLSW
- Yr Athro Gwyn Gould FLSW
- Dr Kadiatu Kanneh-Mason (Cymrawd Er Anrhydedd)
- Aelod Annibynnol – heb ei benodi eto.

5.3 Medalau Gyrfa Sefydledig – Pwyllgor Craffu

- Yr Athro Chris Evans FRSC FRCPath FIOR FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Lisa Isherwood FRSA FLSW (Is-Gadeirydd)
- Yr Athro Dianne Edwards CBE ScD FRSE FLS MAE FLSW FRS
- Yr Athro William Housley DSc.Econ FAcSS FLSW
- Dr Ruth Atherton (aelod o'r Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr)
- Dr Helen Chadwick (aelod o'r Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr)
- Aelod Annibynnol – heb ei benodi eto.

5.4 Medalau Gyrfa Gynnar - Pwyllgor Craffu

- Yr Athro Kathryn Woodward FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Neil Champness FRSC FLSW (Is-Gadeirydd)
- Yr Athro Geraint Lewis FLSW
- Yr Athro Matthew Jarvis FLSW
- Dr Esther Muddiman (aelod o'r Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr)
- Dr Caitlyn Donaldson (aelod o'r Grŵp Cynghori ar Ddatblygu Ymchwilwyr)
- Aelod Annibynnol – heb ei benodi eto.

6. Panel Adolygu Cefnogaeth Digwyddiadau i Gymrodyr CDdC

Cafodd y Panel Adolygu ei sefydlu gan y Pwyllgor Materion Cyffredinol er mwyn craffu ceisiadau a dderbynnir am gyllid drwy'r Cynllun Cefnogaeth Digwyddiadau i Gymrodyr CDdC, mewn ffordd deg, gytbwys a thryloyw, a chynnig argymhellion ar y ceisiadau hynny.

- Yr Athro Roger King LFIEEE PE FLSW (Cadeirydd)
- Yr Athro Gwyn Gould FLSW
- Yr Athro Katherine Leni Oglesby OBE FRSA FLSW
- Maxine Penlington OBE FLSW
- Yr Athro Loredana Polezzi FLSW

7. Grŵp Gorchwyl a Gorffen Cymrodoriaeth er Anrhydedd

- Yr Athro Robert Beynon FLSW, Is-lywydd GTPMM (cyd-Gadeirydd)
- Yr Athro Helen Fulton FLSW, Is-lywydd DCGC (cyd-gadeirydd)
- Yr Athro Alan Shore FInstP FLSW
- Yr Athro Johanna Waters FLSW
- Menai Owen – Jones Cdir FIod FRSA FIWA PGCert LLB FLSW

8. Pwyllgor Hawliau Dynol Academïau'r DU ac Iwerddon (UKIHRC)

Yr aelodau ar hyn o bryd:

- Yr Athro Michael Charlton FInstP FLSW MAE
- Yr Athro Yvonne McDermott Rees FLSW

Bydd yr aelodau ar gyfer 2026-27 fel a ganlyn:

- Dr Sally Davies FRCP FLSW
- Yr Athro Yvonne McDermott Rees FLSW

Noder bod aelodau'r Pwyllgorau Craffu ar gyfer cylch etholiadau'r Gymrodoriaeth wedi'u rhestru ar bapur AGM/2026/04.

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

Ethol Cymrodyr Newydd a Chymrodyr er Anrhydedd

Cylch Etholiadau 2025/26

1. Enwebiadau ar gyfer Cymrodoriaeth er Anrhydedd

Ni wnaeth y Gymdeithas alw am enwebiadau am Gymrodoriaeth er Anrhydedd yn 2025/26, gan i'r Cyngor oedi'r broses enwebu fel bo modd cynnal adolygiad trylwyr, gyda'r nod o lunio canllawiau cliriach a mwy cynhwysol. Ffurfiwyd grŵp Gorchwyl a Gorffen i gyflawni'r gwaith hwn. Cynhaliodd y Grŵp adolygiad cynhwysfawr a chynnig set ddiwygiedig o feini prawf a chanllawiau, a gafodd eu cymeradwyo wedi hynny gan Bwyllgor y Gymrodoriaeth a'r Cyngor. Ail-lansiwyd cylch enwebu Cymrodyr Er Anrhydedd 2026/27 ar 1 Mai eleni o dan y canllawiau newydd. Fodd bynnag, roedd y Gymdeithas yn falch iawn o dderbyn Syr Bryn Terfel Jones yn ffurfiol yn Gymrawd Er Anrhydedd yn ei digwyddiad dathlu 15 mlynedd yn y Senedd, a gynhaliwyd ar 6 Tachwedd 2025. Roedd enwebiad Syr Bryn ar gyfer 2024/25 wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor ym mlwyddyn flaenorol y gymdeithas, ac fe'i cyflwynwyd gerbron y Gymrodoriaeth, a'i gymeradwyo, ym mhleidlais hydref 2025.

2. Enwebiadau ar gyfer Cymrodoriaeth

2.1 Enwebiadau

Lansiwyd cylch etholiadau 2025/26 ar 2 Mehefin 2025 drwy wahodd pob Cymrawd i gyflwyno enwebiadau am Gymrodyr newydd posibl. Cyflwynodd tri deg naw o Gymrodyr, neu 5.4% o gyfanswm Cymrodoriaeth LSW, drigain o enwebiadau erbyn y dyddiad cau sef 31 Hydref 2025. Roedd hyn yn cynrychioli gostyngiad yn ymgysylltiad y Cymrodyr o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol pan gynigiwyd enwebiadau gan 7.8% ohonynt.

O'r chwe deg a enwebwyd, roedd pump wedi cael eu henwebu o'r blaen.

	Gwyddoniaeth, Peirianneg, Technoleg, Mathemateg a Meddygaeth	Y Dyniaethau, Y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol	Diwydiant, Masnach, Y Celfyddydau a Phroffesiynau	**Cyfanswm**
Ail-enwebwyd	4	0	1	**5**
Enwebiadau newydd	26	17	12	**55**
Cyfanswm Terfynol	**30**	**17**	**13**	**60**

Yn ystod y pedair blynedd diwethaf, mae'r Gymdeithas wedi cydymrechu i annog enwebiadau gan fenywod a phobl o gefndiroedd lleiafrifol ethnig. Yng nghylch 2025/26, roedd pump enwebai ar hugain, neu 42% o'r cyfanswm, yn fenywod. Fodd bynnag, yn dilyn pleidlais y Gymrodoriaeth, etholwyd tri ar hugain ohonynt i'r Gymrodoriaeth, gan olygu mai menywod oedd 52% o'r holl etholedigion. Mae canlyniad yr etholiad hwn yn cymharu'n ffafriol â chymhareb y llynedd pan oedd 34% o'r etholedigion yn fenywod. Er gwaethaf y cynnydd bach eleni yng nghyfran y menywod etholedig, mae cymhareb rhyw gyffredinol y Gymdeithas yn parhau i fod yn 70:30 o blaid dynion.

Gostyngodd nifer yr enwebeion sy'n nodi eu bod o gefndir lleiafrifol ethnig o 30% y llynedd i 18% eleni. Mae hyn er gwaethaf ymdrechion i greu mwy o amrywiaeth eto o fewn y Gymrodoriaeth a'r anogaeth i Gymrodyr gynyddu nifer yr enwebeion o gefndiroedd lleiafrifol ethnig. O ran y gyfradd ethol, etholwyd 10% o enwebeion o leiafrifoedd ethnig i'r Gymrodoriaeth, o gymharu ag 85% o enwebeion nad oeddent yn ystyried eu bod o gefndir lleiafrifol ethnig. Hoffai'r Gymdeithas apelio ar bob Cymrawd i ystyried enwebu ymgeiswyr addas, gan roi ystyriaeth benodol i bobl o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. I'r perwyl hwn, cynhelir nifer o sesiynau gwybodaeth ar-lein ym mis Mehefin i gynorthwyo Cymrodyr sy'n fodlon gwasanaethu fel cynigwyr a'u henwebeion.

2.2 Craffu

Roedd deg Pwyllgor Craffu yn gweithredu yn ystod y cylch etholiadau. Eu rôl oedd asesu'r enwebiadau ac argymell etholiad.

Roedd pump o'r Pwyllgorau Craffu STEMM1 i STEMM5 yn cwmpasu meysydd academaidd eang Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg, Mathemateg a Meddygaeth, gyda'r Athro Rob Beynon yn Is-lywydd cyfrifol ar eu cyfer.

Roedd tri Phwyllgor Craffu, HASS1 i HASS3, yn cwmpasu meysydd academaidd eang y Dyniaethau, y Celfyddydau a'r Gwyddorau Cymdeithasol, gyda'r Athro Helen Fulton yn Is-lywydd cyfrifol ar eu cyfer.

Roedd y ddau Bwyllgor Craffu a oedd yn weddill, ICAP1 ac ICAP2, yn cwmpasu arweinyddiaeth mewn Diwydiant, Masnach, y Celfyddydau a Phroffesiynau, a'r cyfrifoldeb drostynt wedi'i rannu rhwng is-lywyddion HASS a STEMM.

Darperir rhestr lawn o aelodau'r Pwyllgorau Craffu ar gyfer 2025/26 yn **Atodiad A.**

Ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr 2025, cynhaliwyd pedair sesiwn hyfforddi orfodol i holl aelodau'r Pwyllgorau Craffu. Yn dilyn yr hyfforddiant, cyfarfu'r deg Pwyllgor Craffu yn ystod y cyfnod 8-29 Ionawr 2026. Cefnogwyd cyfarfodydd craffu gan bum aelod annibynnol trawsddisgyblaethol, a'u rôl oedd cynnigsafbwynt allanol ac arbenigol ynghylch Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant, hyrwyddo cysondeb ar draws y deg pwyllgor a chynorthwyo'r pwyllgorau i gynnal y broses graffu mewn modd teg, cyfartal a thryloyw.

Fel y blynyddoedd cynt, cynhaliodd pob Is-lywydd gyfarfod â chadeiryddion y Pwyllgorau Craffu yn eu meysydd perthynol i adolygu'r argymhellion, gyda'r ddau Is-lywydd yn cynnal cyfarfod adolygu â chadeiryddion y ddau Bwyllgor ICAP.

Ystyriodd y Cyngor argymhellion y Pwyllgorau Craffu a'r Is-lywyddion ym mis Mawrth cyn cymeradwyo rhestr o'r pedwar deg pedwar o enwebeion i'w cyflwyno i bleidlais gan y Gymrodoriaeth.

2.3 Meini Prawf yr Etholiad

Mae'r meini prawf ar gyfer ethol Cymrodyr a Chymrodyr er Anrhydedd wedi'u nodi yn Is-ddeddfau'r Gymdeithas, ac ar gael yma:
https://www.cymdeithasddysgedig.cymru/cymrodoriaeth/dod-yn-gymrawd/meiniprawf/

2.4 Pleidlais y Cymrodyr

Er mwyn cael eu hethol, o dan reoliadau'r Gymdeithas, rhaid i enwebai dderbyn cefnogaeth o leiaf 50% o Gymrodyr sy'n dychwelyd pleidleisiau dilys erbyn y dyddiad cau.

Dosbarthwyd papur pleidlais ac arno enwau, rolau, a chysylltiad sefydliadol y pedwar deg pedwar o enwebeion Cymrodoriaeth i bob Cymrawd cyfredol ar 23 Mawrth 2026 gan nodi 13 Ebrill 2026 fel dyddiad cau ar gyfer dychwelyd.

Cafodd cyfanswm o 309 o bapurau pleidleisio dilys eu dychwelyd erbyn y dyddiad cau,

sy'n cynrychioli cyfradd ymateb o 43% i'r Gymrodoriaeth ac yn dynodi cyfradd ymgysylltu debyg o ran Cymrodyr o gymharu â'r 295 o bapurau pleidleisio a ddychwelwyd yng nghylch 2024/25.

Penododd y Llywydd ddau Gymrawd,Yr Athro Ruth Chadwick FAcSS FSB FRSA FLSW a'r Athro James Durrant CBE FRSC FRS FLSW, fel Craffwyr ar gyfer yr etholiad. Cyfrifodd y Craffwyr y papurau pleidleisio a ddychwelwyd ym mhresenoldeb Clerc y Gymdeithas, Dr Haydee Martinez Zavala ar 15 Ebrill a gwirio canlyniadau'r etholiad.

Cafodd pob un o'r pedwar deg pedwar o enwebeion a restrwyd ar y papur pleidleisio eu hethol. Cyhoeddwyd canlyniadau'r etholiad yn gyhoeddus ar 28 Ebrill ar wefan a chyfrifon cyfryngau cymdeithasol y Gymdeithas a hefyd ym Mwletin y Cymrodyr ym mis Ebrill. Mae enwau'r pedwar deg pedwar o etholedigion hefyd wedi'u cofnodi yn **Atodiad B** y papur hwn.

2.5 Croesawu a Derbyn y Cymrodyr yn Ffurfiol

Bydd Cymrodyr Newydd a etholir yn ystod cylch etholiadau 2025/26 ac sy'n bresennol yn y cnawd yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn cael eu croesawu i'r Gymdeithas, a gofynnir iddynt lofnodi'r Gofrestr Cymrodyr, ynghyd ag unrhyw Gymrodyr a Chymrodyr er Anrhydedd eraill sy'n bresennol ond nad ydynt wedi cael eu derbyn yn ffurfiol yn y blynyddoedd cynt.

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

ATODIAD A
Pwyllgorau Craffu yng Nghylch Etholiadau 2025/26

HASS1: Iaith, Llenyddiaeth a hanes a damcaniaeth y Celfyddydau Creadigol a Pherfformio Cadeirydd: Yr Athro Mary-Ann Constantine Is-Gadeirydd: Yr Athro Sarah Hill Yr Athro Mererid Puw Davies Dr William Marx Yr Athro Radhika Mohanram Yr Athro Cyswllt Steve Morris Yr Athro Angharad Price Yr Athro David Ian Rabey	**HASS2: Hanes, Athroniaeth a Diwinyddiaeth** Cadeirydd: Yr Athro Mark Humphries Is-Gadeirydd: Yr Athro Hanna Diamond Dr Lloyd Bowen Yr Athro Syr Richard Evans Yr Athro Christopher Wickham Yr Athro Frances Knight Yr Athro Lucy Huskinson Yr Athro Syr Steve Smith
HASS3: Gwyddorau Economaidd a Chymdeithasol, Addysg a'r Gyfraith Cadeirydd: Yr Athro Colin McInnes Is-Gadeirydd: Yr Athro Johanna Waters Yr Athro Urfan Khaliq Yr Athro Yvonne McDermott Rees Yr Athro R Gwynedd Parry Yr Athro Michael Reed Yr Athro Chris Taylor Yr Athro Kathryn Woodward	**ICAP1: Arweinyddiaeth mewn Ymgysylltu a Dealltwriaeth Gyhoeddus** Cadeirydd: Mr Robert Humphreys Is-Gadeirydd: Ms Nia Williams Yr Athro David Benton Dr Louise Bright Yr Athro Tom Crick Yr Athro Fonesig Julie Lydon Yr Athro Lynda Warren Dr Olwen Williams
ICAP2: Arweinyddiaeth yn y Sectorau Proffesiynol, Addysg a Chyhoeddus Cadeirydd: Maxine Penlington Is-Gadeirydd: Yr Athro Katherine Leni Oglesby Yr Athro Nigel Brown Yr Athro Aled Eirug Dr Layla Jader Syr Emyr Jones Parry Yr Athro Kathryn Monk Yr Athro John G Williams	**STEMM1: Meddygaeth a'r Gwyddorau Meddygol** Cadeirydd: Yr Athro Shareen Doak Is-Gadeirydd: Yr Athro Malcom Mason Yr Athro Alun H Davies Yr Athro Delyth James Yr Athro Ruth Northway Yr Athro Gareth Stratton Yr Athro Ian Weeks Yr Athro Susan Wong

STEMM2: Bioleg: Gwyddorau Moleciwlaidd Ecosystemau Y Cadeirydd: Yr Athro Venkateswarlu Kanamarlapudi Is-Gadeirydd: Yr Athro Ann Ager Dr Zubeyde Bayram-Weston Yr Athro Brian Ford-Lloyd Yr Athro Roy Goodacre Yr Athro Hilary Lappin-Scott Yr Athro Dipak Ramji Yr Athro Andrew Rowley	**STEMM3: Cemeg, Ffiseg, Seryddiaeth a Gwyddorau'r Ddaear** Y Cadeirydd: Yr Athro Dave Adams Is-Gadeirydd: Yr Athro Martyn Tranter Yr Athro Peter Atkinson Yr Athro Nora de Leeuw Yr Athro Rachel Evans Yr Athro Ifan Hughes Yr Athro Eleri Pryse Yr Athro Carole Tucker
STEMM4: Cyfrifiadura, Mathemateg ac Ystadegau Cadeirydd: Yr Athro Simon Cox Is-Gadeirydd: Yr Athro Ruth King Yr Athro Arnold Beckmann Yr Athro Gwyn Bellamy Yr Athro Tim Phillips Yr Athro Timothy Porter Yr Athro Karl Michael Schmidt Yr Athro Reyer Zwiggelaar	**STEMM5: Peirianneg** Cadeirydd: Yr Athro Michael Davies Is-Gadeirydd: Yr Athro Serena Margadonna Yr Athro Liana Cipcigan Yr Athro Richard Day Yr Athro Roger King Yr Athro Hywel Morgan Yr Athro Perumal Nithiarasu Yr Athro Rossi Setchi
Aelodau Annibynnol Dr Emma Yhnell Dr Zubeyde Bayram-Weston Yr Athro Alan Shore Yr Athro Dipak Ramji Yr Athro Terry Threadgold	

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU
THE LEARNED SOCIETY OF WALES

ATODIAD B

Cymrodyr a Etholwyd yn 2025-26

Cymrodyr er Anrhydedd

Syr Bryn Terfel CBE FRWCMD
Canwr Opera a Chyngerdd bas-bariton ac Is-lywydd Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru

Cymrodyr

Dr Carmen Casaliggi PhD, FHEA, FRHistS Darllenydd mewn Llenyddiaeth Saesneg ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd	**Dr Kathy Seddon PhD CF FRSA** Partner Ymchwil Canser Cymru ym Mhrifysgol Caerdydd; Cwmni Anrhydeddus Lifrai Cymru; ac eraill
Yr Athro Stephen Cushion BA, MA, PhD, Cymrawd ac Uwch Gymrawd Advance HE BA (E Anglia) Athro yn Ysgol Newyddiaduraeth, y Cyfryngau a Diwylliant Caerdydd ym Mhrifysgol Caerdydd	**Dr Sara Shinton** Cyfarwyddwr Rhwydwaith Datblygu Cymrodyr Arweinwyr y Dyfodol UKRI; Arweinydd Sefydliadol, Cydweithrediad Diwylliant Ymchwil InFrame Wellcome ym Mhrifysgol Caeredin
Yr Athro Leighton Evans BSc (Econ.), TAR, MA, PhD, fHEA Athro Damcaniaeth y Cyfryngau ym Mhrifysgol Abertawe	**Dr Eleanor Anne Freeman OBE FRCP FRCPI** Cyd-sylfaenydd a chyd-arweinydd Hwb Strôc Cymru ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd; Meddyg Ymgynghorol wedi Ymddeol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan
Yr Athro Helena Gaunt EMBA, PFHEA, NTFS, FGSMD Pennaeth Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru	**Yr Athro Charlotte Rees PhD, PFHEA, FRCP (Caeredin)** Dirprwy Is-Ganghellor a Deon Gweithredol ym Mhrifysgol Abertawe
Dr Iwan Llewelyn-Jones MA (Oxon), PhD, Diploma Perfformiad Uwch (RCM), LRAM, FHEA Uwch Ddarlithydd a Chyfarwyddwr Perfformio Cerddoriaeth ym Mhrifysgol Bangor	**Yr Athro Phil Smith MD, FRCP, FAcadMEd** Niwrolegydd Ymgynghorol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro; Arweinydd Asesiadau Ysgrifenedig Israddedig ym Mhrifysgol Caerdydd

Yr Athro Iain Quinn BM (Hartford), MM (lâl), PhD (Dunelm), FRCO, FRHistS, FRSM, FSA Athro'r Organ a Chydlynydd Cerddoriaeth Gysegredig yn y Coleg Cerddoriaeth, Prifysgol Talaith Florida	**Yr Athro Marianne van den Brie BSc, MSc, PhD** Athro Meddygaeth Seicolegol ym Mhrifysgol Caerdydd
Yr Athro Richard Thomas Pennaeth yr Ysgol Diwylliant a Chyfathrebu ym Mhrifysgol Abertawe	**Yr Athro Yvonne Wren BSc (Anrh), MEd, PhD, RCSLT** Athro Therapi Iaith a Lleferydd ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd
Yr Athro Mary Heimann BA (Vassar) MA, DPhil (Oxon), FRHIstS Cadair Hanes Modern ym Mhrifysgol Caerdydd	**Yr Athro Colin Berry BSc PhD DSc** Athro Emeritws Biocemeg ym Mhrifysgol Caerdydd
Yr Athro Anne Davies FBA Athro'r Gyfraith a Pholisi Cyhoeddus ym Mhrifysgol Rhydychen	**Yr Athro Simon Creer** Athro Ecoleg Foleciwlaidd ym Mhrifysgol Bangor
Yr Athro Adam Hedgecoe PhD Athro a Chyfarwyddwr WISERD ym Mhrifysgol Caerdydd	**Yr Athro Sharon Huws** Cyfarwyddwr Dros Dro Sefydliad Diogeledd Bwyd Byd-eang ac Athro Gwyddor Anifeiliaid a Microbioleg ym Mhrifysgol Queen's, Belfast
Yr Athro Judy Hutchings BSc, MA, Dip.Clin.Psych., D.Clin.Psych., FBPS, FBABCP, OBE Athro yn Ysgol Seicoleg Prifysgol Bangor a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr	**Yr Athro D. Dafydd Jones** Cadair Biocemeg ym Mhrifysgol Caerdydd
Yr Athro Melanie Jones BSc, MSc, PhD Athro Economeg yn Ysgol Fusnes Caerdydd ym Mhrifysgol Caerdydd	**Yr Athro Sarah Davies FHEA, FRGS** Athro a Phennaeth Adran, Yr Adran Daearyddiaeth a Gwyddorau'r Ddaear ym Mhrifysgol Aberystwyth
Yr Athro Peter Merriman FAcSS, FRGS, SFHEA Athro Daearyddiaeth Ddynol ym Mhrifysgol Aberystwyth	**Yr Athro Ake Fagereng** Athro Daeareg Strwythurol ym Mhrifysgol Caerdydd
Yr Athro Yingli Wang BSc, MBA, PhD, CMILT, FHEA Athro logisteg a rheoli gweithrediadau a Dirprwy Ddeon ar gyfer Ymchwil, Arloesi ac Effaith ym Mhrifysgol Caerdydd	**Yr Athro Graham John Langley PhD, BSc, CChem, CSci, FRSC** Athro Emeritws ym Mhrifysgol Southampton
Yr Athro Peng Zhou Athro Economeg; Deon Rhyngwladol y Brifysgol; Cyfarwyddwr Sefydliad Confucius Caerdydd; Cyfarwyddwr Sefydliad Cymru er Ymchwil i Economeg a Datblygu ym Mhrifysgol Caerdydd	**Yr Athro Neil Loader** Athro Daearyddiaeth Ffisegol ym Mhrifysgol Abertawe

Mr Christopher Catling MA, FSA, MCIFA Ysgrifennydd (Prif Weithredwr) Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru	**Dr Emma McKinley** Uwch Gymrawd Ymchwil ym Mhrifysgol Caerdydd
Claire Curneen Artist ac Uwch Ddarlithydd ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd	**Yr Athro Daniel Roy Parsons FRGS FGSPVC** Ymchwil ac Arloesi ac Athro mewn Gwyddorau Daear ym Mhrifysgol Loughborough
Dr Claire Price FHEA FIBMS FRSB MRSC Uwch Ddarlithydd mewn Gwyddorau Biofeddygol ym Mhrifysgol Abertawe	**Yr Athro Jonathan Gillard** Athro Ystadegaeth/Gwyddor Data a Dirprwy Bennaeth yr Ysgol Fathemateg ym Mhrifysgol Caerdydd
Dr Sonali Dasgupta PhD, FRCP, PG Dip Ymgynghorydd Oncoleg Feddygol yn Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Felindre	**Yr Athro Apala Majumdar FRSE FIMA** Athro Mathemateg Gymhwysol ym Mhrifysgol Manceinion
Yr Athro Elwen Evans KC Is-Ganghellor ym Mhrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant	**Yr Athro Alexander Giles Davies CPhys CEng FInstP FREng** Athro Peirianneg Electronig a Ffotonig, a Dirprwy Ddeon Gweithredol (Y Gyfadran Peirianneg a Gwyddorau Ffisegol) ym Mhrifysgol Leeds
Dr Wendy Ewart MBE DSc (Anrh) PhD BSc Ymgynghorydd Annibynnol mewn Gwyddor Biofeddygol	**Yr Athro Cinzia Giannetti EngD, FHEA** Athro Gweithgynhyrchu Digidol ym Mhrifysgol Abertawe
Mr Ben Lewis Cyfarwyddwr Y Brifysgol Agored yng Nghymru	**Yr Athro Yacine Rezgui** Athro ac Arweinydd y Ganolfan Ymchwil Deallusrwydd Trefol ym Mhrifysgol Caerdydd; Cyd-sylfaenydd a Phrif Swyddog Gwyddonol Optimise-AI